

Årsrapport 2021

Grundskolenämnden
2021

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Redovisning av resultat	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	6
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	8
2.2.1	Organisationsmål	8
2.2.2	Nämndspecifika mål från KF	8
2.2.3	Verksamhetsnära mål	10
3	Övrig uppföljning till kommunledningen	17
3.1	Utveckling inom personalområdet	17
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv ..	17
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området	17
3.2	Ekonomisk uppföljning	20
3.2.1	Analys av årets utfall	20
3.2.2	Uppföljning av kommuncentrala poster	21
3.2.3	Uppföljning av erhållna statsbidrag	21
3.2.4	Avsteg från stadens inköpsrutiner	22
3.3	Värdering av eget kapital	23
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	24
3.4.1	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	24
3.4.2	Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning	25
3.4.3	Uppföljning av implementering av program för full delaktighet.....	25
3.4.4	Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah	27
4	Bokslut	28
4.1	Sammanfattande analys	28
4.2	Resultaträkning	29
5	Styrinformation till nämnden	30
5.1	Ekonomistyrning	30
5.2	Systematiskt kvalitetsarbete	32
5.2.1	Gemensamt kvalitetsarbete på skolnivå	32
5.2.2	Analys av resultat i yngre åldrar	34
5.2.3	Insatser inom det systematiska kvalitetsarbetet	35

5.2.4	Kompetensutveckling som del av kvalitetsarbetet	39
5.2.5	Inkomna synpunkter och klagomål	41
5.2.6	Kvalitetsuppföljning utifrån LSS.....	43
5.2.7	Insyn av fristående skolor samt tillsyn av fristående fritidshem....	44
5.2.8	Återrapport individutskottet.....	45
5.3	Digitalisering	47
5.3.1	Pågående digitaliseringsprojekt.....	47
5.4	Lokalförsörjning och kapacitet.....	49
5.5	Hållbar utveckling	50
5.6	Rapportering av pågående uppdrag samt viktiga händelser	53
5.6.1	Förändringsprojekt och mottagande av verksamhet 2021	53
5.6.2	Uppdrag från nämnden och andra viktiga händelser	56
5.7	Intern styrning och kontroll	61
5.7.1	Uppföljning av intern kontrollplan 2021.....	61
5.7.2	Uppföljning av samlad riskbild 2021	65
5.7.3	Uppföljning av tidigare avvikelser	66
5.8	Uppföljning av stadengemensamma planer och program	67
5.9	Säkerhetsarbete	69
5.9.1	Systematiskt brandskyddsarbete.....	69
5.9.2	Rutin för pågående dödligt våld.....	70
5.9.3	Säkerhetskyddsanalys 2022.....	70
6	Redovisning av nämndens uppdrag.....	71
6.1	Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget.....	71
6.1.1	Budgetuppdrag från KF:s budget 2021.....	71
6.1.2	Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut ..	73
6.1.3	Hemställan från kommunstyrelsen till nämnd	76

1 Sammanfattning

Under 2021 har hela organisationen dels präglats av pandemin covid-19, dels av fortsatt förändringsarbete utifrån nämndens beslut om ny skolenhetsorganisation. Trots utmaningar för lärare och elever att bedriva undervisning som vanligt till följd av pandemin är resultatutvecklingen under 2021 relativt stabil. Förändringsarbetet har påverkat skolledning, pedagogisk och elevhälsopersonal och elever och vårdnadshavare under 2021. Organisationen har också påverkats av de stadenövergripande organisationsförändringarna. I årsrapporten beskrivs hur flera nya verksamheter blivit en del av grundskolenämndens organisation under året.

Årsrapporten synliggör nämndens breda och komplexa uppdrag och därav vikten av en väl avvägd intern styrning och kontroll tillsammans med ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla kärnuppdraget. Formerna för intern kontroll och det systematiska kvalitetsarbetet i stöd- och styrkedjan har vidareutvecklats under året vilket beskrivs på flera ställen i rapporten. Olika former av kvalitetsdialoger har utgjort den primära uppföljningen av skolenheternas kvalitet under året. I rapporten beskrivs tidigare insatser och en analys av resultat i yngre åldrar något mer ingående än vid tidigare rapporter.

Bedömningen av nämndens mål är att det har finns viss måluppfyllelse inom alla tre förstärkningsområden. Under året har grundskolenämnden fattat ett antal viktiga beslut och genomfört en stor organisationsförändring på skolenhetsnivå i syfte att stärka fortsatt arbete utifrån förstärkningsområdena.

I rapporten beskrivs uppföljning utifrån nämndens internkontrollplan samt nämndens samlade riskbild. Bland risker som kräver fortsatt uppföljning finns risker gällande skolpliktsbevakning. Ytterligare område som har varit i fokus utifrån ett riskperspektiv är hantering av utbetalning av bidrag till den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan. Nämnden har fortsatt identifierat detta som en avvikelse för rapportering till kommunledningen.

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2021 är en positiv avvikelse på 183 Mnkr, vilket motsvarar 2,1 procent av kommunbidraget. Utbildningsområdena redovisar en positiv resultatavvikelse på 135 Mnkr för året 2021, vilket är en ökning jämfört med oktoberprognosen. Årets ekonomiska resultat är större än vad förvaltningen har räknat med och en viktig förklaring är ökade statsbidrag för sjuklöneersättning och lärarnas arbetsmiljö. Förvaltningen har också haft lägre lokalkostnader än planerat på grund av försenade projekt. Ytterligare förklaring är att nämnden har fått kompensation för omkring 900 elever fler än vad som funnits i verksamheten.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och gällande förutsättningar. I årsrapporten beskrivs risker kopplat till lokalkostnader som föranleder en ny bedömning av nämndens eget kapital. Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2021 ska fastställas till minst 170 Mnkr. Dock förordar förvaltningen att det egna kapitalet fastställs till 253 Mnkr för att kunna arbeta med ojämlikheten inom skollokalerna samt ge förutsättningar för att hantera risker inom nämndens ansvarsområde.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

Här beskrivs verksamhetens utveckling i förhållande till nämndens planering samt väsentliga avvikelser. Redovisningen begränsas till avvikelser som är av vikt ur ett kommunledningsperspektiv.

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Antal elever i kommunal grundskola Göteborg	46 529	47 642	47 857
Antal elever i kommunal grundsärskola Göteborg	619	674	749
Antal elever i kommunalt fritidshem	19 895	19 616	19 323
Antal elever fristående grundskola Göteborg samt annan kommun	13 933	13 631	13 786
Antal elever fristående grundsärskola Göteborg samt annan kommun	21	28	34
Antal elever fritidshem, fristående verksamhet samt annan kommun	3 650	3 389	3 474
Antal deltagare i kulturskolan*	7 508	7 865	7 481

Volymutveckling elevantal avser medelvolym månaderna mars och oktober.

**Antal unika deltagare i Kulturskolan, oktober respektive år (Öppen verksamhet, lovverksamhet och vissa korta kurser är exkluderade)*

Volym-, intäcks- och kostnadsutveckling

Mått	2019	2020	2021
Nettokostnadsutveckling	7,7%	1,7%	9,8%
Elever i kommunal grundskola Göteborg	1,9%	2,4%	0,5%
Elever i kommunal grundsärskola Göteborg	7,6%	8,9 %	11,2%
Elever i kommunalt fritidshem	1,0%	-1,4 %	-1,5%
Elever fristående grundskola Göteborg samt annan kommun	3,3%	-2,2 %	1,1%
Elever fristående grundsärskola Göteborg samt annan kommun	-10,9%	36,6 %	19,6%
Elever fritidshem, fristående verksamhet samt annan kommun	2,2%	-7,2 %	2,5%

Volymutveckling elevantal avser medelvolym månaderna mars och oktober i jämförelse med föregående år.

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är 9,8 procent vilket motsvarar 779 Mnr. Förvaltningens kommunbidrag 2021 var 7,7 procent större jämfört med 2020.

Faktorer som påverkat nettokostnadsutvecklingen är:

- Pris- och löneindex
- Förändrad redovisning av investeringsrelaterade driftkostnader
- Övertagandet av Kulturskolan som tidigare inte tillhörde grundskoleförvaltningens verksamhet
- Ökade kostnader för köpta platser
- Högre lokalkostnader
- Uppbokning av möjliga skadeståndskrav utifrån försiktighetsprincipen
- Högre verksamhetskostnader främst i form av läromedel

Årsarbetare i förvaltningen har ökat med 4,5 procent utöver mottagandet av nya verksamheter, något som också påverkar nettokostnadsutvecklingen. Att höja bemanningen har varit en åtgärd i syfte att minska negativa effekter av pandemin. Det är framförallt visstidsanställningar som har ökat.

Antal platser i grundsärskolan har ökat både gällande egna platser och köpta platser men det handlar om ett relativt litet elevantal. Ökningen av antal elever i grundsärskolan ses också på det nationella planet. Minskningen av antal elever i kommunalt fritidshem jämfört med föregående år förklaras delvis av att det totala antalet elever i åldrarna 6-9 år var något lägre 2021 än föregående år.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Utbetalning av bidrag till Föreningen Framstegsskolan
Orsak till att avvikelser uppstått
I slutet av vårterminen 2021 uppstod oklarheter kring huvudmannskapet för Römosseskolan Gårdsten, Lilla Römosseskolan och Römosseskolan Agnesberg. Det fanns vid tillfället två styrelser som sa sig företräda huvudmannen Föreningen Framstegsskolan. Med anledning av dessa oklarheter beslutade grundskolenämndens ordförande att ansöka om deponering av bidrag för månaderna maj, juni och juli hos länsstyrelsen. Länsstyrelsen biföll dessa ansökningar.   Sedan april 2021 har föreningen saknat ett bankgiro kopplat till sitt organisationsnummer. Grundskoleförvaltningen bedömde att det förelåg hinder för utbetalning av skolans bidrag och fortsatte därför att ansöka om deponering av bidragen hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen avslag flera ansökningar. Grundskoleförvaltningen har, så länge föreningen inte kunnat presentera ett fungerande bankgiro med koppling till sitt organisationsnummer, överklagat avslagsbesluten till tingsrätten.   Skolinspektionen beslutade den 27 oktober 2021 att återkalla Föreningen Framstegsskolans tillstånd att bedriva skolverksamhet. Beslutet baserades i huvudsak på bedömningen att fyra av de fem styrelseledamöterna i föreningen var olämpliga att fortsätta bedriva skolverksamhet. Skolinspektionen menar att olämpligheten hos styrelseledamöterna framförallt består i att de under lång tid inte tagit sitt ansvar för att se till att föreningens ekonomi sköts på ett betryggande sätt och att de inte heller i övrigt utövat tillräcklig tillsyn och kontroll över föreningens verksamhet. Beslutet skulle börja gälla den 19 november 2021.   Förvaltningen arbetade då intensivt med att möjliggöra för berörda vårdnadshavare att önska skola, skolplacera enligt gängse ordning och förbereda ett kvalitativt mottagande i kommunala skolor för berörda elever. Förvaltningsrätten beslutade dock att Skolinspektionens beslut om återkallelse tillsvidare inte skulle verkställas, i avvaktan på slutligt beslut eller till dess att domstolen förordnar annat (inhibition). Till följd av

inhibitionsbeslutet har Föreningen Framstegsskolan fortsatt tillstånd att bedriva skolverksamhet. Förvaltningsrätten har i slutet av januari 2022 fattat beslut om att huvudmannen fortsatt har tillstånd att bedriva utbildning.   Den 15 november 2021 informerade Föreningen Framstegsskolan att de numera hade ett bankgiro kopplat till dess organisationsnummer. Föreningen anmodade grundskoleförvaltningen att betala ut skolans bidrag till det angivna bankgirot.   Grundskolenämnden beslutade den 22 november om utbetalning av november månads bidrag till det av föreningen angivna bankgirot. Vidare beslutade grundskolenämnden den 7 december att ge förvaltningsdirektören i uppdrag att återkalla överklaganden i domstol avseende deponerade bidrag för maj-september 2021, att återkalla ansökan hos länsstyrelsen om deponering avseende oktober 2021 samt att dessa bidrag skulle betalas ut, vilket sedan verkställdes av grundskoleförvaltningen.   Den 20 januari 2022 informerade föreningens ombud förvaltningen om att den bank som föreningens senast angivna bankgiro var kopplat till hade sagt upp kundrelationen med föreningen. Således var bankgirot inte längre i funktion. Åter igen står grundskolenämnden inför en situation där hinder för utbetalning av bidrag föreligger.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Den uppkomna situationen har sannolikt medfört oro för elever och vårdnadshavare. Under perioden 1 oktober 2021 till 11 januari 2022 har cirka 80 elever från föreningens tre skolenheter bytt till andra fristående eller kommunala skolor.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Grundskoleförvaltningen har under senare delen av hösten haft och har fortsatt beredskap att placera de elever som går på huvudmannens tre skolenheter på kommunala skolor om behovet skulle uppstå.   Förberedelse för eventuella skolplaceringar och övrig hantering av ärendet har inneburit ökad belastning för förvaltningens stödfunktioner.   Att ta emot ett stort antal nya elever mitt i ett läsår kan medföra ökad arbetsbelastning för personal på de mottagande skolorna.
Ekonomiska konsekvenser
Grundskolenämnden ansökte om deponering av bidrag för maj-oktober, totalt cirka 48 Mnr. Som framgår ovan är bidragen nu utbetalade enligt beslut i grundskolenämnden. Det finns risk att krav på dröjsmålsränta och skadestånd riktas mot grundskolenämnden vilket kan medföra kännbara ekonomiska konsekvenser.
Vidtagna åtgärder
Grundskoleförvaltningen har flera olika arbetsgrupper igång för att hantera olika aspekter av detta ärende. Exempelvis är förberedelse inför eventuell skolplacering fokus för en arbetsgrupp och juridisk/administrativ hantering av bidrag fokus för en annan.   Grundskoleförvaltningen har fortsatt beredskap för placering av skolornas elever om behovet skulle uppstå.   Förvaltningen har i bokslutet bokat upp en bokslutspost för att möta eventuella ekonomiska konsekvenser. Grundskolenämnden får löpande information om ärendet.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Organisationsmål

Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet				
Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Personal i direktkontakt med invånare i förhållande till stadens totala personalstyrka. Andel (%)	90,3	90,0	78,9	
Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor				
Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Medarbetarengagemang (HME) - Totalindex	77	79	77	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda	7,0	9,1	8,1	

Minskningen av andel personal i direktkontakt med invånare beror till största delen på att måltid, lokalvård och vaktmästeri från och med 1 januari 2021 tillhör grundskoleförvaltningen.

2.2.2 Nämndspecifika mål från KF

Grundskolenämnden omhändertar kommunfullmäktiges nämndspecifika mål *Göteborg har en skola där barn och elever når sin fulla potential* genom att arbeta för att etablera de tre förstärkningsområdena med tillhörande strategier och aktiviteter. Nedan redogör grundskolenämnden för en helhetsbedömning utifrån måluppfyllelse av de mål som fullmäktige riktat till grundskolenämnden. Därefter beskrivs utveckling och övergripande måluppfyllelse inom grundskolenämndens tre förstärkningsområden. Flera av indikatorerna har bäring på analysen av flera mål. Grundskolenämnden har ännu inte angett målvärden för indikatorer kopplade till nämndens förstärkningsområden.

Övergripande är det värt att belysa att elevgruppen i Göteborgs kommunala skolor delvis har förändrats. Statistiskt sett har elevgruppen på högindexskolor skolor sammantaget förändrats till att ha något bättre socioekonomiska förutsättningar.

2.2.2.1 Göteborg har en skola där barn och elever når sin fulla potential.

Måluppfyllelse

■ Viss

Kommentar

Bedömningen bygger på en sammanvägning av arbetet med grundskolenämndens tre förstärkningsområden och de indikatorer som nämnden följer. Det finns inte en entydig bild men sammantaget bedömer nämnden att det finns viss måluppfyllelse.

En avgörande faktor för att elever ska kunna nå sin fulla potential i skolan är en undervisning av hög kvalitet, där behöriga lärare är den främsta garanten för att detta

ska kunna åstadkommas. Andelen behöriga lärare ökat något under 2021, även om det fortfarande råder brist på framförallt lärare i fritidshem, speciallärare, främst med inriktning mot grundsärskolan, ma/no samt praktiskt-estetiska ämnen. Kompetensförsörjningen är en utmaning inom flera verksamheter men i dagsläget är det extra svårt med rätt behörighet och kompetens inom grundsärskolan.

Covid-19-pandemin har fortsatt präglat situationen i skolan under 2021. En stor del av undervisningen under vårterminen 2021 fick förläggas på distans för de äldre eleverna, och genomgående har personalen i skolan haft en större sjukfrånvaro än vanligt. Detta har troligtvis påverkat kontinuitet och relationsbyggande negativt, framför allt i de yngre åldrarna och för elever i behov av särskilt stöd. Viktigt utvecklingsarbete har delvis fått stå tillbaka under året då fokus har varit att klara vardagen i skolan med pandemins begränsningar. Den negativa effekt på elevernas måluppfyllelse som rektorerna förväntat sig kan dock inte bekräftas i förvaltningens sammanställning av betygsresultat för årskurs 6 och 9 för läsåret 2020/21. Denna bild bekräftas också i den nationella betygsstatistiken. Grundskoleförvaltningens sammanställningar av elevers kunskapsresultat i årskurs 1 och 3 visar dock på behov av fortsatta insatser för elever i de yngre årskurserna.

Förvaltningen har sedan föregående läsår tagit viktiga steg vad gäller att synliggöra kunskapsresultat i de yngre åldrarna. Rutiner för dokumentation av kunskapsresultat i förskoleklass, årskurs 1 och 3 har implementerats. Läsa-skriva-räkna-garantins olika steg har genomförts med stöd av Skolverket, även om vissa delar återstår. En förvaltningsövergripande riktlinje för övergångar mellan skolformer och stadier är framtagen sedan flera år, men behöver efterlevas bättre. Således finns administrativa och organisatoriska förutsättningar framtagna, och rektor har förutsättningar att identifiera utvecklingsbehov på både grupp- och individnivå. De brister som fortfarande kvarstår handlar istället till stor del om att hitta rätt stöd för eleven efter elevens behov, vilket till största del är en kompetensfråga.

Ju fler elever som klarar skolan inom ramen för den ordinarie undervisningen, desto färre får behov av extra anpassningar eller i förlängningen särskilt stöd. Det finns fortfarande brister vad gäller att utveckla främjande lärmiljöer utifrån elevernas behov, samt att sätta in adekvat stöd för de elever som behöver. Utöver de vikande kunskapsresultaten i årskurs 3, följer upprättandet av åtgärdsprogram fortfarande det tidigare mönstret: fler åtgärdsprogram ju äldre eleverna blir. Grundskolenämnden har i juni 2021 tagit initiativ till att förstärka de tidiga insatserna.

Upplevelser av skolmiljön och undervisningen fortsätter att skilja sig åt mellan olika socioekonomiska grupper av elever, liksom mellan flickor och pojkar. Skolnärvaron är lägre i skolor med högre socioekonomiska utmaningar, och det finns likaså en motsvarande skillnad i kunskapsresultat. Konkreta strategier och åtgärder som nämnden planerar att fortsätta arbeta med är:

- riktad kompetensförsörjning för ökad behörighetsgrad på skolor med högt socioekonomiskt index.
- Särskilda insatser där huvudmannen tar ett större ansvar för en skolas styrning och ledning.
- Rektorsnätverk för högindexskolor och utökad timplan för mellanstadiet.

Likaså fortgår arbetet med nämndens plan för meningsfull fritid eftersom en fritid som innebär mer tid med det svenska språket, rörelse och kreativitet för de flesta elever också innebär bättre förutsättningar för lärande i skolan.

2.2.3 Verksamhetsnära mål

2.2.3.1 Ökad kvalitet i undervisning för att öka elevers kunskapsresultat

Måluppfyllelse

■ Viss

Kommentar

Det första förstärkningsområdet handlar om att stärka förutsättningarna för undervisning och mötet mellan lärare och elev. Den samlade bedömningen för 2021 är gjord utifrån indikatorerna nedan samt utifrån arbetet med nämndens strategier. Bedömningen av måluppfyllelse är samma som vid Delårsrapport augusti. Kunskapsresultaten vårterminen 2021 ses som stabila med relativt små förändringar. Möjligen ska en viss försiktig i tolkningen tillämpas eftersom stor del av undervisningen har skett på distans vilket kan ha påverkat både resultat och betygssättning.

Analys av resultat

Det är värt att notera en positiv utveckling av elevernas måluppfyllelse i årskurs 6 vilket också är ett trendbrott efter en långvarig nedgång. Det positiva resultatet i årskurs 6 ses på bred front och representeras exempelvis inom både matematik, engelska, svenska och svenska som andraspråk som alla visar högre måluppfyllelse. Förvaltningen har haft särskilt fokus på måluppfyllelsen i årskurs 6 och resultaten i matematik och svenska/svenska som andraspråk. På samma sätt behöver huvudmannen även ha fortsatt fokus på minskad måluppfyllelsen i lägre årskurser.

Under föregående år togs kvantitativa indikatorer fram för grundsärskolans ämneselever. I grundsärskolan kan ämneselever i årskurs 6 till och med 9 få betyg på begäran av vårdnadshavare eller eleverna själva. Vårens uppföljning visar att andel utfärdade betyg har ökat från föregående år. Inom grundsärskolan är antalet ämneselever så låg i vissa årskurser att analysens tillförlitlighet påverkas vilket gör det svårt att dra slutsatser på generell nivå. Eventuella mönster kan, med stor försiktighet, skönjas på förvaltningsövergripande nivå. Exempelvis kan noteras att det är betydligt fler elever som fått betyg i årskurs 9 än i årskurs 6. Andel elever som fått betygen A och B är påfallande låg i samtliga ämnen, vilket gäller i både årskurs 6 och 9. Under 2021 har måluppfyllelsen ökat samtidigt som betygsspridningen har minskat i jämförelse med 2020. För att kunna identifiera trender och tendenser i elevernas kunskapsutveckling på huvudmannanivå krävs ett rimligt stort elevunderlag inom respektive årskurs och ämne samt möjlighet att följa utvecklingen över tid. På förvaltningsövergripande nivå är det av stor vikt att fortsatt hitta och utveckla former för att följa upp grundsärskoleelevernas kunskapsutveckling.

Andra faktorer som påverkar bedömningen är att andel legitimerade lärare har ökat vilket ger bättre förutsättningar för god kvalitet. Detta gäller för lärare inom

respektive redovisad grupp. Såväl andel legitimerade lärare som antal legitimerade lärare har ökat något jämfört med föregående år. Detta gäller både tillsvidare- och visstidsanställda. Hur stor andel som är legitimerade kan skifta mellan åren beroende på om antalet lärare totalt sett ökar eller minskar. torde vara en förutsättning för högre måluppfyllelse och bättre kunskapsresultat på sikt.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Förvaltningen har fortsatt med riktade rekryteringsinsatser vilka uppfattas vara framgångsrika. Vidare har förvaltningen initierat ett pilotarbete kring introduktionsår för nya lärare. Förvaltningen har även fortsatt gett stöd till utbildning för vissa befintligt anställda som önskar bli lärare i fritidshem respektive kompletterat statsbidragssatsning avseende lärare som utbildar sig till speciallärare med inriktning mot utvecklingsstörning. Det pågår åtgärder för att locka fler lärarstudenter att göra sin verksamhetsförlagda utbildning på högindexskolor.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete för att följa upp kompetensen hos de tillsvidareanställda lärare som saknar legitimation i syfte att vidta åtgärder för att de tillsvidareanställda lärarna i enlighet med skollagen ska vara legitimerade.

Mått/Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Andel elever som visar kunskande inom nio observationspunkter från kartläggningmaterial förskoleklass			52,8%
Andel elever som uppnått kunskapskrav läsförmåga årskurs 1.	86,9%	87,2%	85%
Andel elever som uppnår kunskapskrav i åk 3 för Svenska/2, So, No, Matematik.	81,3%	80,5%	78,8%
Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen åk 6, samtliga elever	67,9%	66,7%	67,9%
Andel elever behöriga till gymnasiets yrkesprogram åk 9	75,6%	78,2%	78,4%
Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen åk 9	67,2%	68,8%	67,8%
Genomsnittligt meritvärde åk 9, samtliga elever	217,5	219,8	220,2
Andel elever i årskurs 9 som anger positiva svar i elevenkät på frågan: Jag känner mig nöjd med min skola som helhet.	67%	72%	72%
Andel elever i åk 9 som anger positiva svar i elevenkäten på frågan: Jag känner mig trygg i skolan.	81%	83%	84%
Elevstabilitet*	96,1%	96,3%	95,9%
Personalstabilitet i utbildningsområdena	68,8%	73,8%	72,9%
Andel legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass/förskollärare*		83%	90,1%
Andel legitimerade lärare i grundskola och grundsärskola**		81,5%	86,6%
Andel legitimerade och behöriga lärare i Fritidshem*		46%	52,6%

Mått/Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Andel tillsvidareanställda legitimerade lärare ***	94%	96%	96,2%

* Elevstabiliteten definieras som andelen elever som är kvar på den enhet som eleven påbörjade läsåret

** Avser samtliga månadsavlönade lärare, ej timavlönade.

*** Avser endast tillsvidareanställda lärare i grundskola och grundsärskola. Visstidsanställda ingår ej i denna grupp.

2.2.3.2 Ökad likvärdighet inom och mellan skolor för att kompensera för elevers olika förutsättningar

Måluppfyllelse

■ Viss

Kommentar

Likvärdiga möjligheter till utbildning styrs i hög grad av tillgång till kompetenta lärare och god undervisning, skolornas resurser men också en organisatorisk struktur som möjliggör samverkan och förebyggande arbete. Nämndens samlade bedömning är att det finns viss måluppfyllelse inom området.

Genom att stärka förutsättningar för likvärdighet ska grundskolenämnden bidra till det övergripande målet om en jämlik stad. Grundskolenämnden har delansvar för det målområde som handlar om att skapa en god start i livet och goda uppväxtvillkor. Arbetet fokuseras kring två huvudområden – Skolan som arena och det Familjecentrerade arbetssättet.

Indikatorerna för målet om ökad likvärdighet analyseras därför främst utifrån skolans index, där skolor med lågt index motsvarar en skola där en stor andel av elever utgår från gynnsamma socioekonomiska faktorer och en skola med högt index har stor andel elever med mindre gynnsamma socioekonomiska faktorer.

Analys av resultat

En av grundskolenämndens viktigaste verktyg är att resurser till grundskolorna i Göteborg fördelas på ett sätt som tar hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov. Strävan är att modellen ska kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och att styra resurserna dit behoven är som störst. I jämförelse med många andra kommuner har Göteborgs Stad ett relativt stort inslag av kompensatorisk resursfördelning.

Precis som på det nationella planet finns det resultatkillnader mellan pojkar och flickor i Göteborgs Stad. Att analysera skillnader i resultat sett utifrån kön är en del av förvaltningens rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet såväl lokalt som på huvudmannanivå. En försiktigt positiv tendens i resultaten i årskurs 6 vårterminen 2021 var att det till största del var pojkarna som stod för upphämtningen i resultat. Detta är ett viktigt mått då resultaten i årskurs 6 statistiskt sett har stor betydelse för elevernas kommande resultat i årskurs 9.

Förvaltningen noterar en ökad spridning avseende behörighet till gymnasiet. Det är fler skolor 2021, jämfört med föregående år, där en stor andel av eleverna inte uppnår behörighet till gymnasiet i årskurs 9. Samtidigt blir det fler skolor där

eleverna uppnår särskilt hög behörighet samt högre snittbehörighet än 2020. Det kan tyda på en allt mer segregerad och polariserad indelning av skolenheter i staden och ytterligare försvåra en likvärdig utbildning i Göteborgs stad.

Totalt sett har andel legitimerade lärare ökat vilket beskrivs under målet Ökad kvalitet i undervisningen. Fritidshemmen har dock en stor skillnad i andel legitimerade lärare där behörigheten är betydligt lägre på högindexskolor. För att stärka kvalitet och likvärdighet i fritidshem har förvaltningen under året arbetat med strategier som att stödja medarbetare som läser upp behörighet till lärare inom fritidshem samt att fördela utvecklaruppdrag inom fritidshemmet utifrån index, andel legitimerade och behöriga lärare i fritidshem, utbildningsområdenas storlek och behov.

Skolan som arena är ett arbetssätt som handlar om att öppna upp skolans lokaler före och efter skoltid för att erbjuda meningsfulla, kostnadsfria aktiviteter till barn, familjer och boende i närområdet. Arbetssättet möjliggör att skolan kan ingå som en aktiv part i ett områdes- och grannskapsarbete. Under året har detta arbete spridits till fler skolor.

Det familjecentrerade arbetssättet för skolåren handlar om att insatser för barn ska ta sin utgångspunkt i hela familjen och dess levnadsvillkor, och att aktörer som finns inblandade ska vara samordnade. Fokus för arbetet är speciellt familjer från grupper som vanligtvis är svåra att nå, och är särskilt viktigt för familjer där det behövs insatser från många olika aktörer. Arbetet med skola som arena och det familjecentrerade arbetssättet beskrivs närmre under avsnitt 5 under *Hållbar utveckling*.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Framåt är det viktigt att stadens samlade samverkan med Västra Götalandsregionen ses över så att alla viktiga områden och parter finns med i bedömningen av prioriteringar för samverkansarbetet framåt. Fortsatt utredning och framtida beslut gällande styrning och ledning av elevhälsan samt organisering av särskilda undervisningsgrupper och grundsärskola väntas bidra till förstärkningsområdet.

Mått/Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Andel elever som kommer in på sitt förstahandsval till gymnasieskolan	71%	71%	69%
Andel behöriga förskollärare/lärare i förskoleklass gällande högindexskolor	95%	77%	82,4%
Andel legitimerade lärare i grundskola och grundsärskolor gällande högindexskolor	58%	73,8%	79,6%
Andel behöriga lärare i fritidshem gällande högindexskolor		34%	29,6%

2.2.3.3 Tydligare ansvar styrning och ledning för att öka elevers kunskapsresultat

Måluppfyllelse

■ Viss

Kommentar

Förstärkningsområdet syftar till att skapa organisation, struktur och kultur som stödjer och skapar förutsättningar för arbetet med att öka elevernas lärande och måluppfyllelse. Det handlar om att alla nivåer i styrkedjan ska ha fokus på skolans huvuduppdrag, tydliga uppdrag, roller och ansvar samt förutsättningar för en långsiktigt hållbar organisation. Bedömningen av måluppfyllelse är samma som vid Delårsrapport augusti.

Analys av resultat

Det saknas fortfarande delvis indikatorer för uppföljning av förstärkningsområdet men från ett organisatoriskt perspektiv har det skett förändringar och fattats beslut som är viktiga för att tydliggöra ansvar, styrning och ledning i syfte att skapa förutsättningar för ökad kvalitet i verksamheten. Under 2021 har det skapats en ny organisation för stadens kommunala skolor både på övergripande nivå för att anpassas till stadens nya sammanhang och samverkansformer samt på lokal nivå för alla skolor. Inför dessa omorganisationer har organisation, roller och funktioner kartlagts och är idag organiserade utifrån liknande principer och strukturer där så har varit möjligt. Nämnd och förvaltning behöver följa organisationsförändringarna för att se att det har önskad effekt på övergripande mål de kommande åren.

Samtidigt som det har fattats beslut och genomförts organisationsförändringar som bedöms stärka förstärkningsområdet kvarstår problematik med en fragmentiserad styrmiljö på både kommunal och statlig nivå. Förutsättningar för tydlig styrning och ledning försvåras av såväl ryckig statlig ekonomisk styrning som löpande kommunala politiska uppdrag som kommer utanför budget. Detta kan medföra bristande helhetssyn utifrån nämndens kärnuppdrag.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Det pågår fortfarande utredningar och under 2022 förväntas beslut för att uppnå tydligare styrning och ledning och ökad likvärdighet inom elevhälsan, organisering av grundsärskola samt särskilda undervisningsgrupper. Likaså behöver nämnd och förvaltning säkerställa ledningssystem inom verksamhetsformer som inte direkt styrs av skollagen. Det handlar främst om miljöområdet, verksamhet inom hälso- och sjukvård samt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Mått/Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
HME för medarbetare	77	79	77
HME för chefer	75	81	81
Kortvarig sjukfrånvaro t o m juli	2,7%	4,3%	3,3%
Långvarig sjukfrånvaro t o m juli	4,2%	4,8%	4,5%

2.2.3.4 Service till verksamheterna ska vara likvärdig och bidra till god kvalitet

Måluppfyllelse

■ Viss

Kommentar

Under året har lokalvården arbetat med att inkludera storstäd och golvvård som en del av grunduppdraget till alla utbildningsområden. Detta är nu implementerat i större delen av våra verksamheter. Utifrån att storstäd, golvvård och höghöjdsstäd i allt större utsträckning kommer att utföras i egen regi bedöms kostnaderna för köpta tjänster inom lokalvården att minska kommande år. Under 2021 köptes tjänster för 1,2 Mnkr vilket är en förhållandevis liten del av verksamhetens kostnader för lokalvård.

2.2.3.5 Likvärdiga och hållbara måltider i staden ska bidra till god kvalitet

Måluppfyllelse

■ Viss

Kommentar

Under hösten 2021 har så gott som samtliga skolkök kommit igång med mätning och registrering av matsvinn och bedömningen är att tillförlitliga siffror kommer att finnas under 2022 för hur stort matsvinnet är i nämndens skolor. Generellt sett kan det konstateras att Göteborgs Stads grundskolor aktivt arbetat med att minska matsvinnet från skolmåltiden i och med införandet av Göteborgsmodellen 2016.

Under året 2021 har ett nytt kostdatasystem, Matilda, införts och det gamla systemet AIVO, fasats ut. Siffrorna som finns att tillgå i det nya systemet ger i dagsläget inte tillförlitlig grund för att mäta och dra slutsatser avseende svinn och koldioxidekvivalenter.

Enligt Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 är det långsiktiga målet att 80 procent av kostnaden för inköpta livsmedel ska vara ekologiskt år 2030. Förvaltningens bedömning är att målet kommer att kunna uppnås fram till 2030 genom att definiera delmål i en succesiv ökning av ekologiska inköp. Delmålen är en del av verksamhetsplanen för måltidsorganisationen inom grundskoleförvaltningen och av stor vikt för verksamhetens miljö- och hållbarhetsarbete i att minska klimatpåverkan.

Mått/Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Andel (%) ekologiska inköpta livsmedel av totalt inköpta livsmedel.			42

2.2.3.6 Kulturskolan ska erbjuda en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga och bidra till en meningsfull fritid.

Måluppfyllelse

■ Viss

Kommentar

Under 2021 har kulturskolan anpassat mycket av sin verksamhet, både utifrån det rådande läget med pågående pandemi och för att bidra till en mer tillgänglig verksamhet och fritids för barn och unga.

Analys av resultat

Kulturskolan har verkat för ökad tillgänglighet bland annat genom att erbjuda mer verksamhet på helger och lov, veckovisa flexibla verksamhetsformer och mer öppen verksamhet. Barn och unga 6-19 år erbjuds en konstnärlig och pedagogisk verksamhet med en mångfald av kulturella och konstnärliga uttryckssätt i flexibla verksamhetsformer med ett bredare utbud av olika ämnen. Arbetet har skett i samverkan med grundskola, grundsärskolan, fritidshem, Skola som arena, föreningar, näringsliv mm.

Kulturskolans lärare har fått kompetensutveckling gällande barn och unga med funktionsnedsättningar och kulturskolan har skapat fler deltagarplatser som är speciellt anpassade för barn och unga med funktionsnedsättningar, deras behov, förutsättningar och erfarenheter.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Kulturskolan har under 2021 planerat för en stor organisationsförändring som kommer att ske 2022. Organisationsförändringen sker till stor del för att kunna uppnå detta mål på ett bättre sätt.

Kulturskolans kommer även fortsätta arbetet med att utveckla verksamheterna på helger och lov, veckovisa flexibla verksamhetsformer och de öppna verksamheterna.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	2019	2020	2021
Total sjukfrånvaro (%)	7,0	9,1	8,1
Förvaltningsextern personalomsättning (%)	9,7	8,4	11,6

Sjukfrånvaron har minskat med en procent jämfört med tidigare år.

Ökning av personalomsättningen kan förklaras av lägre nivåer 2020 som troligen har medfört en större omsättning 2021. Genomförda omorganisationer har bidragit till en större omsättning. Omorganisationen medför dock svårigheter i att tolka nyckeltalet för 2021 korrekt.

Utifrån tidigare års organisation har personalomsättningen ökat med 2,2 procent och ligger på 10,6 procent. Då exkluderas avgångar inom verksamhetsområdena kultur, lokalvård, måltid och vaktmästeri då dessa verksamheter inte fanns inom förvaltningen föregående år. Dessa avgångar är inkluderade i nyckeltalet ovan för 2021.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Även detta år har präglats av Covid-19 pandemin vilket lett till omfattande behov av att anpassa verksamheten efter för stundens rådande regler och rekommendationer. Detta har varit påfrestande för medarbetarna och gett påverkan på organisationens möjlighet att bemanna verksamheten med rätt kompetens för uppdraget. Under året har nämnden genomfört större organisationsförändringar för stora delar av förvaltningen som förväntas ge positiva effekter på sikt.

Nämndens grunduppdrag

Under året har både antal lärare och antal legitimerade lärare ökat i större utsträckning än elevökning i samtliga verksamheter. För den verksamhet som fanns inom förvaltningen före 2021 har antalet anställda och antalet årsarbetare ökat. Att antalet anställda ökat beror på de extra medel som tilldelats förvaltningen jämfört med tidigare år. Tillfälliga medel är både positivt och negativt då det medför möjlighet att stärka kvaliteten men samtidigt skapar det kortsiktiga planeringsförutsättningar och riskerar att påverka kontinuiteten i verksamheten negativt.

Den största ökningen av anställda inom förvaltningen beror på att måltid, lokalvård, vaktmästeri och kulturskola samlats inom grundskoleförvaltningen från första januari när de tidigare stadsdelsnämnderna upphörde. För dessa verksamheter

noteras inga större förändringar av antalet anställda under året. Ökningarna har skett främst avseende lärare som grupp och därefter elevassistenter. Bland lärarna är det framförallt i fritidshem, årskurs 1-3 samt årskurs 7-9 som ökat.

Under året har det genomförts större omorganisationer avseende skolornas ledningsstruktur och inom elevhälsan. Effekterna på lång sikt förväntas vara stärkt styrning och ledning, förbättrade arbetsförutsättningar för rektorer och biträdande rektorer som arbetar i ledningsteam och därigenom bättre stöd till lärarna och övrig personal som i vardagen möter verksamhetens elever. Förvaltningen har inlett ett större arbete kring ledningsgruppsutveckling i samband med förändringarna som sker i samarbete med Göteborgsregionens kommunförbund (GR).

Personalomsättning	2019	2020	2021
Alla yrkesgrupper	9,9%	8,4%	11,6%
Lärare	9,4%	8,1%	9,1%
Ledningsarbete	11,2%	8,5%	9,9%
Psykolog	24,1%	18,8%	33,8%
Administratör	12,5%	10,5%	22,8%

På kort sikt har det funnits en farhåga i att omorganisationerna ska leda till en ökad personalomsättning. Under året har personalomsättningen ökat jämfört med året innan, dock från låga nivåer under 2020. Mellan olika yrkeskategorier varierar det. Särskilt inom elevhälsan framgår en väsentligt högre personalomsättning än vad som varit tidigare år bland psykologer. En annan grupp som har högre personalomsättning är administratörer. Avseende rektorer, biträdande rektorer och övriga chefer framgår inte en större ökning över tid och inte heller avseende lärare.

Hållbart arbetsliv

I enlighet med program för attraktiv arbetsgivare utförs arbetsmiljöarbetet i grundskoleförvaltningen sedan 2019 efter ett årshjul där en stor del av arbetet genomförs på arbetsplatsträffar i dialog mellan medarbetare och chef. Med regelbundenhet återkommer ämnen som återhämtning, krav, resurser, kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering samt hot och våld.

I och med den pågående pandemin har mycket resurser tagits i anspråk för att hantera korttidsfrånvaro på grund av sjukdom eller vård av barn. Alla korta vakanser har inte kunnat tillsättas med vikarier. Detta har fått konsekvenser för verksamheten och medarbetarna i form av ökad belastning. Det har under året kommit nya rekommendationer och riktlinjer och arbetsätt har fått förändras och anpassats utifrån för stunden rådande förutsättningar. Svängningarna har varit större än vanligt men förvaltningens verksamheter har byggt upp en del strategier och strukturer för att hantera de snabba förändringarna.

Den totala sjukfrånvaron har minskat jämfört med 2020 men är fortsatt högre än 2019. Detta är förväntat utifrån rådande omständigheter och regleringar som medför högre korttidsfrånvaro. Korttidsfrånvaron på grund av sjukdom är fortsatt högre än innan pandemin men minskat jämfört med 2020. Den längre sjukfrånvaron, mer än 14 dagar, har minskat jämfört med 2020 och är ungefär på samma nivå som 2019.

Under året har arbetsgivaren i dialog med fackliga organisationer belyst, undersökt och börjat analysera frågor om hot- och våldssituationer samt otillåten påverkan. Det finns ingen entydig slutsats att dra men anmälningsfrekvensen har ökat. Från årsskiftet förväntas ett nytt anmälningssystem införas i hela Göteborgs stad för rapportering av avvikelser som arbetsskador, tillbud och otillåten påverkan, vilket är en framflyttning från tänkt planering.

Ett antal skolenheter har fått särskilt stöd från huvudmannen genom grundskoleförvaltningens modell för extraordinära insatser med anledning av att enheterna har uppvisat större avvikelser utifrån målen för skolenheten. Arbetet har syftat till att stödja skolorna att skapa hållbara strukturer och organisering. Ett av målen är att identifiera och minska de arbetsmiljörisker som kan förekomma. Ett arbete har skett för att systematiskt kunna identifiera och förebygga behovet av att vidta extraordinära insatser och fånga upp skolenheterna i ett tidigare skede.

Attraktiv arbetsgivare

En del i att vara en attraktiv arbetsgivare är att erbjuda konkurrenskraftiga villkor. Förvaltningens bedömning är att förvaltningen har konkurrenskraftiga lönenivåer i relation till den lokala arbetsmarknaden.

Förvaltningen arbetar systematiskt med frågor om att attrahera, utveckla och behålla medarbetare. Förvaltningens arbete riktar sig huvudsakligen till lärarkategorierna som är den största kategorin och där det råder brist på legitimerade och behöriga lärare. Under året har dock prognosticerad brist på sikt skrivits ned men bristsituationen kvarstår. Förvaltningen arbetar för att attrahera lärarstudenter, bland annat genom god kvalitet i VFU-mottagandet samt för att befintliga lärare och rektorer ska vilja stanna och utvecklas med verksamheten via insatser inom ramen för Lärarakademi och Rektorsakademi. Dessa insatser beskrivs närmre under avsnitt 5, styrinformation till nämnden.

Förvaltningen har under året inlett en pilotverksamhet kopplat till lärares introduktionsår med ett systematiskt och resurssatt arbetsätt. Projektet ska utvärderas och ligga till grund för att implementera strukturer för ett introduktionsår för alla nyexaminerade lärare i förvaltningen.

I och med rådande brist på legitimerad och behörig personal inom grundsärskola och den expansion som planeras för av denna verksamhet har ett samordnat arbete inletts för att stödja kompetensförsörjningen av denna verksamhet.

Förvaltningen har behov av att arbeta systematiskt med kompetensförsörjning med fler yrkeskategorier än lärare. Det har skett insatser kopplat till kompetensutveckling av elevassistenter och administratörer och det finns ett riktat arbete kring elevhälsan med hjälp av professionsutvecklare för respektive yrkeskategori. Den omorganisering som skett avseende skolornas ledningsstruktur syftar bland annat till att stärka förutsättningarna för att fler skolledare söker sig till, stannar och utvecklas i förvaltningen.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultatredovisning i sammandrag

	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	1 213 239	853 249	359 990	1 034 931	831 175
Kostnader	-9 864 133	-9 686 969	-177 164	-8 981 860	-8 644 423
Kommunbidrag	8 833 720	8 833 720	0	8 200 700	7 819 400
Resultat	182 826	0	182 826	253 610	5 827
Eget kapital	80 000			80 000	80 000

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2021 är en positiv avvikelse på 183 Mnkr, vilket motsvarar 2,1 procent av kommunbidraget. Väsentligt att nämna är att kommunbidraget för 2021 beräknades på en befolkningsprognos som var väsentligt högre än utfall vilket innebar cirka 129 Mnkr mer i kommunbidrag för förvaltningen.

Resultatet beror även på lägre kostnadsnivå för förvaltningen som helhet samt högre intäkter än budgeterat. Den högre intäktsnivån förklaras av:

- Lägre hyreskostnader än förväntat på grund av projekt som ej kunnat starta
- Kompensation för sjuklönekostnader med anledning av covid-19
- Högre statsbidragsintäkter än förväntat

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar en positiv resultatavvikelse på 135 Mnkr för år 2021. Resultatet förklaras till största del av statlig ersättning med anledning av covid-19, förstärkning av elevpeng med anledning av covid-19 samt ökade intäkter för statsbidraget för lärares arbetsmiljö. För att åstadkomma ekonomi i balans har rektorerna under året arbetat aktivt med sin inre organisation med stöd av ett resursplaneringsverktyg, stödfunktioner och utbildningschef.

Grundskoleförvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande uppdrag redovisar ett resultat för året på 48 Mnkr. Det positiva resultatet förklaras av:

- Ökade statsbidragsintäkter
- Lägre kostnader för kommungemensamma tjänster än budgeterat
- Lägre hyreskostnader än förväntat på grund av projekt som ej kunnat starta

3.2.2 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall	Budgeterat belopp	Avvikelse
Investeringsrelaterade driftkostnader	65 200	92 200	27 000

Budgeterat belopp avser det beloppet som grundskoleförvaltningen kompenseras för investeringsrelaterade driftkostnader för 2021.

Kommuncentralt reserverades 100 Mnkr till utbildningsnämnderna för investeringsrelaterade driftkostnader under 2021. Grundskoleförvaltningens sammanlagda kostnader uppgick för 2021 till 65,2 Mnkr. Förvaltningen har fått kompensation för 38,2 Mnkr för perioden januari till och med augusti 2021.

3.2.3 Uppföljning av erhållna statsbidrag

Under 2021 erhöll förvaltningen drygt 540 mnkr i riktade statsbidrag. Både i antal och beloppsmässigt är det Skolverket som är den största bidragsgivaren. Fyra statsbidrag från Skolverket tillkom under året, det var statsbidragen för arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i utsatta områden, skolmiljarden, praktisk forskning samt fortbildning av förskolelärare. Grundskoleförvaltningen har ett samordnande uppdrag kring statsbidrag i utbildningskedjan.

Specialdestinerat/riktat statsbidrag	Erhållen ersättning och/eller uppbokad fordran avseende 2021 (tkr)	Speckod (obligatoriskt från 2021)	Bidragsgivare (tex Skolverket)
Arbetsmiljö och arbetsvillkor, lärare*	46640	9100	Skolverket
Elevhälsa	7637	9017	Skolverket
Fortbildning av förskollärare	318	9088	Skolverket
Högskolestudier i specialpedagogik	8258	9085/9088	Skolverket
Högskolestudier sva & sfi	382	9088	Skolverket
Icke folkbokförda elever	72	9030	Skolverket
Karriärtjänster	50516	9018	Skolverket
Kvalitetssäkrande åtgärder (Maxtaxa) 2021	6238	Nämndbidrag	Skolverket
Likvärdig skola 2021	258290	9071	Skolverket
Lovskola	3305	9031	Skolverket
Läroassistenter	14652	9017	Skolverket
Läraryftet	735	9044/9088	Skolverket
Lärlönelyftet	61739	9044	Skolverket
Läslýftet i skolan	319	9033	Skolverket
Läxhjälp	27770	9021	Skolverket

Specialdestinerat/riktat statsbidrag	Erhållen ersättning och/eller uppbokad fordran avseende 2021 (tkr)	Speckod (obligatoriskt från 2021)	Bidragsgivare (tex Skolverket)
Omsorg på kvällar, nätter, helger (Nattis)	507	9028	Skolverket
Papperslösa barn	1400	9030	Skolverket
Praktiknära forskning	55	9071	Skolverket
Skolmiljarden	8100	9090	Skolverket
Specialpedagogik för lärande	618	ej spec	Skolverket
Förberedande dansutbildning	5596	9060	Skolverket
Skapande Skola	6279	9060	Kulturrådet
Utvecklingsbidrag till kulturskolor	6416	9060	Kulturrådet
Samverkan för bästa skola	1173	9066	Skolverket
Asylsökande	11043	9002	Migrationsverket
Smittsäkra lovaktiviteter	441+1212	9052 + nämndbi drag	Socialstyrelsen
Delmosmedel	1235	9056	Socialstyrelsen
Lärling	139	9067	Skolverket/Universitet
VFU-ersättning	4448	9087	Universitetet
Krisberedskap	132	9082	MSB
SIS-medel	8139	9085	SPSM

* Kopplat till statsbidraget för arbetsmiljö och arbetsvillkor, lärare bilägger förvaltningen en redovisning av hur varje skola har planerat att nyttja sitt statsbidrag.

3.2.4 Avsteg från stadens inkösrutiner

Förvaltningen har genomfört två större inköp som inte följer stadens inkösrutiner.

Inköp av digitala verktyg till kulturskolan

Kulturskolans datorpark uppfyllde inte de krav som krävs för att erbjuda en god digital arbetsmiljö för Kulturskolans medarbetare, samt för att möjliggöra digital undervisning för Kulturskolans deltagare. I årets budget fanns resurser som kunde täcka de inköp som behövde göras.

Inköpen skedde utanför gängse leasingavtal eftersom kulturpedagogerna behövde Mac-datorer och dessa fanns inte med i Intraservice möjliga leasingalternativ. Eftersom önskade datorer inte fanns möjliga att leasa köptes datorerna via Intraservice från en upphandlad partner. Intraservice gjorde en konkurrensutsättning på det sätt som ramavtalet föreskriver. Beslutet förankrades i förvaltningsledning den 19 oktober.

Extra satsning lås- och passersystem

I oktober 2021 beslutade förvaltningsledningen att genomföra en extra satsning på skolornas lås- och passersystem. Beslutet grundade sig i att en stor del av stadens

skolor hade ålderdomliga och bristfälliga lås, larm och passersystem. För att möjliggöra satsningen och genomföra kvalitetssäkrade inköp frångick förvaltningen stadens leasingrutin. Istället för att dela upp inköpen per skola samlades inköpen ihop per utbildningsområde och per produktkategori, lås och larm, kamerabevakning och passersystem. Totalt genomfördes tolv förnyade konkurrensutsättningar.

Satsningen innebär att samtliga skolor får ett säkert låssystem som medför flera fördelar för både verksamheten och förvaltningen i stort.

De uppdaterade låssystemen medför kostnadseffektivitet genom att väktare inte behöver åka ut och låsa, borttappade nycklar blir mindre administrativt krävande samt att bevakning och underhåll av äldre låssystem försvinner. För verksamheten blir det enklare att skapa trygghet utifrån att dörrar kan låsas digitalt och därmed på ett flexibelt sätt anpassa vilka dörrar besökare och elever kan ta sig in igenom. För förvaltningen i stort skapar de nya låssystemen goda möjligheter för att förenkla nyttjandet av skolans lokaler för andra aktörer och förvaltningar utanför skoltid.

3.3 Värdering av eget kapital

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för grundskoleförvaltningen är 60-80 Mnkr. Årsbokslutet 2021 visar ett positivt resultat på 183 Mnkr vilket innebär att hela överskottet ska återföras till staden.

Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör vara minst vara 170 Mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar och tumregler för god ekonomisk hushållning. Denna nivå är rimlig för att hantera framtida risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar
- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Förändring av elever mellan kommunal och fristående regi
- Lokalkostnader

I remissen förslag till utvecklad ekonomistyrning avseende hyressättning av stadens verksamhetslokaler framgår att nämnderna ska kunna använda sitt egna kapital för att hantera svängningar i lokalkostnader över tid (Dnr 1240/21, 2021-11-08). Det egna kapitalet i grundskolenämnden är inte av den storleksordningen att nämnden

med bibehållen elevpeng kan hantera ökade lokalkostnader i storleksordningen 130 Mnkr per år i tio år, och samtidigt ha en beredskap för att parera för andra risker kopplat till nämndens verksamheter. För att den lösningen ska vara genomförbar krävs en höjning av tillåtet eget kapital samt förändrat regelverk hur det egna kapitalet tillåts hanteras av nämnden. Dessutom måste det egna kapitalet sannolikt genereras på egen hand till den nya högre tillåtna nivån. Det kommer att medföra stora utmaningar om nämnden ska styra mot ett högre eget kapital samtidigt som kostnader relaterade till annat än kärnverksamhet fortsätter att stiga i betydligt raskare takt än vad kompensationen enligt index genererar.

Förvaltningen arbetar med att öka likvärdighet mellan stadens skolor och ser att satsningar behöver genomföras inom områdena inomhusmiljöer så som skolmöbler, insatser kring måltidssituationen och idrottshallar samt utomhusmiljöer. Under lång tid har dessa områden varit nedprioriterade vilket har medfört att en stor andel av skolorna har ojämlika förutsättningar. För att kunna göra satsningar förespråkar förvaltningen att höja sitt eget kapital motsvarande 2021 års överskott. Med ett höjt eget kapital ges förutsättningar för nämnden att arbeta vidare med ovanstående områden under kommande år.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2021 ska fastställas till minst 170 Mnkr enligt ovan. Dock förordar förvaltningen att det egna kapitalet fastställs till 253 Mnkr för att kunna arbeta med ojämlikheten inom skollokaler samt ge förutsättningar för att hantera risker.

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Det finns flera styrkor utifrån nämndens styrning, uppföljning och kontroll. Det finns ett starkt engagemang både inom nämnd och förvaltning för att det ska gå bra för dem vi är till för. Det finns ett starkt fokus på ledningsnivå att efterfråga resultat som är viktiga för elevernas vardag i skolan och framtida möjligheter att lyckas i livet.

Det finns strukturer för planering, uppföljning och rapportering till ledning utifrån den övergripande planering- och uppföljningsprocessen. Rapportering och uppföljning bedöms i huvudsak fungera väl men det finns däremot anledning att utveckla tydliga strukturer för verksamheter som inte främst styrs av Skollagen utan av Hälso- och sjukvårdslagen, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt inom miljöområdet.

Under året har nämnden utvecklat former och planering för dialog och process inom flera viktiga områden som har bäring på styrning, uppföljning och kontroll. Detta har förbättrat möjligheterna för nämnden att ta ansvar för styrning, uppföljning och kontroll.

Under förvaltningens initiala fas har förvaltningen haft fokus på att säkerställa strukturer som stödjer skolornas kvalitetsarbete. Från årsskiftet organiseras förvaltningens avdelningar på ett nytt sätt och parallellt med detta har förvaltningens former för övergripande kvalitetsarbete också utvecklats, med syfte att stödja och

forma en gemensam kultur för styrning, uppföljning och kontroll.

Under året har det tagits steg för att utveckla nämndens arbete med intern styrning och kontroll. Under kommande år behöver nämnden säkerställa att åtgärder och uppföljning sker enligt plan samt att dessa har avsedd effekt.

3.4.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Det finns övergripande strukturer som möjliggör omhändertagande av synpunkter och klagomål. Några av de viktigaste är nämndens klagomålshantering, synpunktshantering samt återkommande elevenkäter för elever i årskurs 2, 5 och 9.

Systematik för att tillvarata elevers och vårdnadshavares behov och önskemål

Grundskoleförvaltningen sammanfattar för varje läsår det systematiska kvalitetsarbetet i en kvalitetsrapport till huvudmannen, som omfattar skol- och verksamhetsformerna grundskola, förskoleklass, fritidshem och grundsärskola. Rapporten bygger på en mängd olika underlag, bland annat har enkätresultat från Göteborgsregionens elevenkät och Skolinspektionens elevenkät analyserats för att belysa elevers uppfattningar om utbildningen. Underlag från förvaltningens klagomålshantering utgör också ett viktigt underlag.

Syftet med rapporten är att ge en lägesbedömning av kvaliteten i verksamheten som kan utgöra utgångspunkt för prioriteringar och fortsatt utvecklingsarbete. På så sätt är rapporten som dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet en del i förvaltningen planerings- och uppföljningsprocess. På skolnivå utgör enkätsvaren också ett viktigt underlag för skolans kvalitetsarbete.

Inkomna synpunkter och klagomål

Grundskoleförvaltningen tar emot olika synpunkter och klagomål som specifikt handlar om utbildningen. På en aggregerad nivå har synpunkterna till stor del handlat om enskilda skolplaceringsärenden samt förvaltningens hantering av covid-19. Sedan hösten 2019 har förvaltningen haft rutiner och organisering för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Mer utförlig beskrivning av synpunkter och klagomål utifrån skollagen presenteras i avsnittet styrintformation till nämnden.

Samtidigt som det finns strukturer på övergripande nivå och skolnivå så sker ju den allra största delen av olika former av inkomna synpunkter genom dagliga kontakter mellan olika medarbetare och elever och vårdnadshavare och dessa omhändertas inte på ett aggregerat plan. Däremot har det länge funnits tydliga skrivelser i skollag och läroplan som syftar till att skapa delaktighet så att elever ska kunna påverka former för sin utbildning vilket gör att det finns en tydlig gemensam förväntan om att omhänderta och nyttja synpunkter som del i verksamhetsutveckling.

3.4.3 Uppföljning av implementering av program för full delaktighet

Sedan grundskoleförvaltningen bildades har ett av verksamhetens förstärkningsområden varit *Ökad likvärdighet mellan skolor för att alla barn och elever ska få tillgång till undervisning av hög kvalitet samt kompensera för deras olika förutsättningar*. Genom att arbeta med detta område har förvaltningen behövt

ta ställning till många av de delar som programmet för full delaktighet lyfter fram.

Programmet för full delaktighet presenterades för grundskolenämnden våren 2020 då kommunstyrelsen begärde grundskolenämndens yttrande över revidering av Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2020- 2026. Inom grundskoleförvaltningen implementerades programmet med hjälp av en matris där planens olika mål och strategier ansvarsfordelades.

Nedan följer att axplock av de insatser som genomförts för att komma närmare målet att alla elever, oavsett förutsättningar, ska få tillgång till undervisning av hög kvalitet och en meningsfull framtid.

Ny skolenhetsorganisation steg 2 - organisering av grundsärskola, särskilda undervisningsgrupper och styrning och ledning för en samlad elevhälsa

Just nu pågår en utredning som ska utreda, planera och genomföra en ändamålsenlig, rättssäker och effektiv organisering av grundsärskolan, stadsgemensamma särskilda undervisningsgrupper samt resursskola. Utredningen tar bland annat sitt avstamp i lagtexter om att alla elever utifrån sina premisser ska ges förutsättning att utvecklas maximalt, att elever avsett kön, ålder, etnicitet, utbildningslängd och så vidare ska bemötas, behandlas på ett likvärdigt sätt. Utredningen utgår också från Salamanca-deklarationens principer, inriktning och praxis vid undervisning av elever med behov av särskilt stöd, samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar.

Utredningen syftar bland annat till att skapa likvärdighet och inkludering i utbildningen, förbättra likvärdigheten mellan skolor, samt öka kvaliteten i undervisningen. Mer konkret syftar utredningen exempelvis till att grundskoleförvaltningen ska kunna säkerställa utbildningsplatser inom grundsärskolan nära hemmet, vilket inte har varit möjligt med tidigare organisation av grundsärskola.

Riktlinje för tillgängliga lärmiljöer

I december 2021 antog grundskolenämnden Riktlinje för tillgängliga lärmiljöer. Riktlinjens syfte är att tydliggöra hur grundskoleförvaltningens skolor säkrar kompetens, arbetssätt och utformning för att möta alla elever utifrån deras olika förutsättningar och behov. För att åstadkomma ett effektivt stöd för alla elever, behöver hela lärmiljön belysas, analyseras och justeras. Den sociala, pedagogiska och fysiska lärmiljön samspelar och blir en helhet för eleven. När lärmiljön tillgängliggörs minskar behovet av extra anpassningar och särskilt stöd för de elever som annars, i en mer stel och oflexibel miljö, hade varit i behov av särlösningar. Implementeringen av denna riktlinje sker under 2022.

Resursteam och kulturlots Kulturskolan

För att alla barn och unga ska kunna bemötas utifrån sina behov och ges goda förutsättningar att delta i kulturskolans verksamheter finns det möjlighet att få tillgång till en kulturlots. En kulturlots har som uppdrag att hjälpa barn och unga med funktionsnedsättningar att hitta verksamhet som passar på bästa sätt. Det är barnet eller den unge själv eller vårdnadshavare som kontaktar och önskar stöd av kulturlots.

Kulturskolans pedagoger erbjuds också stöd av ett resursteam för att kunna utveckla sin undervisning till att bli allt mer tillgänglig och inkluderande. Teamet består av kulturskolepedagoger som har extra kompetens kring tillgänglighet och bemötande. Resursteamet erbjuder stöd genom att skapa stödmaterial för kulturskolans pedagoger. Teamet erbjuder också handledning ofta kopplat till ett genomfört verksamhetsbesök.

Skolornas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enligt diskrimineringslagen har varje skola skyldighet att ta fram aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier, och enligt skollagen ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling. Planen mot diskriminering och kränkande behandling har sin utgångspunkt i skolans uppdrag med demokrati och värdegrund och har som syfte att säkerställa varje elevs rätt att må bra. Grundskoleförvaltningen stöttar skolorna i framtagandet av dessa planer bland annat genom att erbjuda utbildningar, men också genom att årligen göra en översikt över de kränkningsärenden som anmälts. Genom översikten kan skolorna ta del av vilka diskrimineringsgrunder som legat till grund för kränkningarna. På detta sätt kan skolorna skapa åtgärder som korrelerar mot de utmaningar som finns. Grundskoleförvaltningen stöttar också skolorna genom att utreda och följa upp de ärenden som anmälts.

Byggnation av skolor

Under 2020 genomfördes en kartläggning avseende tillgänglighet i stadens grundsärskolor. Utifrån kartläggningen togs åtgärdsförslag fram och presenterades för förvaltningsledningen i november 2020.

Vid nyproduktion av fastigheter följs de tillgänglighetskrav som anges och vid större ombyggnationer ses även tillgängligheten över. Förvaltningen inhämtar löpande uppgifter från skolor och grundsärskolor om behov av tillgänglighetsanpassningar finns. Framförallt görs sådan genomlysning inför skolstart utifall nytillkomna elever är i behov av särskilda tillgänglighetsanpassningar.

Tillgänglig kommunikation

Skolan har skyldighet att möjliggöra för vårdnadshavare att ta en aktiv del i sitt barns skolgång. En viktig del av detta är tillgänglig och inkluderande kommunikation. Förvaltningen bedömer att tillgängligheten har ökat under 2021, men att ytterligare förflyttningar behöver göras. Exempel på detta är fortsatta utbildningar inom klarspråk samt att tydliggöra behov av och de ökande kraven på tillgänglig kommunikation både vad gäller intern och extern kommunikation.

3.4.4 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

Förvaltningen har inte anmält några anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg under kvartal tre och fyra.

	Kvartal 3 2021	Kvartal 4 2021
Antal anmälningar enligt Lex Maria	-	-
Antal anmälningar enligt Lex Sarah	-	-

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Grundskoleförvaltningens årsresultat för 2021 är 183 Mnkr. Resultatet beskrivs nedan.

Bidrag

Högre bidragsintäkter än budget på grund av; ersättning för sjuklönekostnader med anledning av covid-19 som blev 43 Mnkr under året, högre statsbidrag intäkter exempelvis bidrag för lärarnas arbetsmiljö på 46 Mnkr. Förvaltningen har erhållit kompensation för investeringsrelaterade driftskostnader på 38,2 Mnkr för perioden januari till och med augusti, för perioden september till och med december har 27 Mnkr bokats upp i förväntad intäkt. Högre bidragsintäkter än budget på grund av att försiktighetsprincipen används vid budgetering av statsbidrag. Denna princip används eftersom det finns en osäkerhet i hur stor del av det sökta statsbidraget som beviljas.

Personalkostnader

Ökade personalkostnader i förhållande till budget på grund av fler årsarbetare än budgeterat. Ökningen av årsarbetare, både visstidsanställda och tillsvidareanställda, beror till stor del på att skolorna erhållit ökade statsbidragsintäkter samt kompensation för covid-19 där skolorna valt att öka bemanningen i syfte att möta pandemins utmaningar.

Köp av huvudverksamhet

Lägre kostnader jämfört med budget avseende köpta skolplatser. Ett antal uppdrag och projekt har inte kunnat genomföras på grund av det rådande läget, vilket har bidragit till den positiva avvikelsen.

Lokal- och markhyror

Lägre hyreskostnader jämfört med budget på grund av att hyreskostnader startat senare än budgeterat.

Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader

Högre kostnader än budgeterat på grund av en satsning förvaltningen valde att göra på fysisk säkerhet som inkluderar byte av låssystem, installation av passersystem med mera.

Övriga verksamhetskostnader

Högre kostnader än budgeterat på grund av extra inköp av läromedel, högre transportkostnader i och med mottagandet av måltid, lokalvård och vaktmästeri samt uppbokning av möjliga skadestånd. Här utgör uppbokningen kopplat till möjliga skadeståndskrav från Föreningen Framstegsskolan den största posten på 103 Mnkr.

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning

	Årets utfall	Budget	Föregående års utfall
Taxor och avgifter	138 795	134 487	133 203
Hyror och arrenden	6 877	1 752	6 848
Bidrag	790 681	582 181	791 331
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	187 694	116 913	103 728
Försäljningsintäkter	14 388	17 916	-182
Övriga intäkter	3	0	2
Verksamhetens intäkter	1 138 437	853 249	1 034 931
Lön ersättningar och förmåner	-3 752 648	-3 704 242	-3 168 244
Sociala avgifter och pensionskostnader	-1 478 719	-1 458 659	-1 256 533
Personalkostnader	-5 231 367	-5 162 901	-4 424 777
Lämnade bidrag	-1 010	0	203
Köp av huvudverksamhet	-1 839 932	-1 852 317	-1 718 119
Lokal- och markhyror	-1 206 695	-1 228 851	-1 098 252
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-155 723	-48 930	-348 381
Bränsle, energi och vatten	-54	0	-62
Kostnader för transportmedel	-4 339	-680	-1 607
Köp av entreprenad och tjänster	-535 254	-618 410	-878 410
Övriga verksamhetskostnader diverse	-889 767	-774 880	-512 455
Övriga verksamhetskostnader	-4 632 775	-4 524 068	-4 557 083
Verksamhetens kostnader	-9 864 142	-9 686 969	-8 981 860
Verksamhetens nettokostnader	-8 725 704	-8 833 720	-7 946 930
Kommunbidrag	8 833 720	8 833 720	8 130 200
Verksamhetens resultat	183 009	0	253 770
Finansiellt netto	-183	0	-161
Resultat	182 826	0	253 610

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Ekonomistyrning

Budget i balans

Under februari månad beslutade nämnden att skriva av alla upparbetade underskott i syfte att skapa goda förutsättningar för kommande omorganisering av skolenheter. I juli 2021 fanns det en helt ny skolstruktur på plats i syfte att skapa en hållbar organisation som har goda förutsättningar att arbeta utifrån nämndens förstärkningsområden.

Till följd av pandemin har förvaltningen mottagit kompenserade intäkter för sjuklöner på 43 Mnkr under året samt statlig ersättning på 30 Mnkr med anledning av covid-19. Under våren beslutade även nämnden att tillskjuta ytterligare 70 Mnkr i elevpengen för att ge skolorna möjlighet att förstärka utökade kompensatoriska insatser på skolorna för att möta brister i elevernas kunskapsinhämtning till följd av pandemin.

Förvaltningen bedömer att en förstärkning av elevpeng samt en ny skolorganisation har gett verksamheterna goda förutsättningar för att uppnå ekonomi i balans samt hantera negativa effekter till följd av pandemin.

Helårsresultatet visar att utbildningsområdena har en god ekonomi till följd av ökade intäkter samt höjd elevpeng. Utbildningsområdenas resultat visar att cirka 85 procent av skolområdena lämnar ett överskott och en ekonomi i balans 2021 på cirka 147 Mnkr. Resterade 15 procent har underskott på sammanlagt cirka 10 Mnkr. Underskottet som skolområdena redovisar motsvarar cirka 17 årsarbetare.

Sex av skolområdena som lämnar ett underskott 2021 har inget överskott från tidigare år att nyttja. Deras underskott uppgår totalt till 4,8 Mnkr och motsvarar cirka 8 medarbetare.

God ekonomisk hushållning

Under 2021 har förvaltningen erhållit stora bidrag, främst statsbidrag som avser innevarande år. Skolorna har haft svårt att nyttja dessa medel på grund av kortsiktig planeringshorisont. Bidragen har därför till stor del använts för att finansiera befintliga kostnader. Detta innebär att skolornas överskott har byggts på under året och överskrider nämndens regler för nyttjande av överskott per år, på 40 Mnkr. Skolornas överskott överstiger även nämndens eget kapital enligt nu gällande regler.

I enlighet med god ekonomisk hushållning ska bidrag som avser innevarande år inte flyttas med till nästkommande år. Detta har dock inte varit tillräckligt tydligt i nämndens nuvarande regelverk. Förvaltningen förordar därför att nämndens regler för god ekonomisk hushållning revideras enligt bilaga.

Resurseffektivitet

Grundskoleförvaltningen följer och analyserar nyckeltal från Rådet för kommunala analyser, RKA vad gäller indexmätt och kostnadsutveckling av grundskolan. I kommuner finns stora skillnader i effektivitet som kan förklaras av olika strukturella

förutsättningar, ambitionsnivåer eller att verksamheterna helt enkelt bedrivs med olika grad av effektivitet. För att kunna analysera den relativa effektiviteten i kommunerna har RKA beräknat effektivitetsindex och tagit fram värden för genomsnittlig effektivitet baserade på kvalitetsindex och resursindex i Kolada. Svagheter i dessa mätningar är att jämförelsen kan bli missvisande på grund av att förutsättningarna att bedriva grundskolan i skiljer sig avsevärt mellan kommuner. Tanken är att RKA:s underlag ska utgöra underlag för diskussion snarare än att ge enkla slutsatser av en komplex verksamhet.

Göteborgs kommunala grundskola i jämförelse med andra större kommuner

Göteborgs grundskola har bland de lägsta placeringarna både i rangordning av indextal så väl som kostnad per elev. Den ökning av elevpeng som skett den senaste åren har alltså inte haft motsvarande genomslag vad gäller elevresultat. En kostnadsdrivande orsak jämfört med andra kommuner är att alla elever i Göteborg erhåller ett skolkort, men det finns förstås andra saker som också spelar in på kostnads- och indexmåten.

Analysstöd till skolor

För att underlätta för skolor att kunna följa upp och analysera och värdera effektivitet i verksamheten har förvaltningen tagit fram två olika verktyg, resursplaneringsverktyget samt spindeldiagram.

Resursplaneringsverktyget används för att underlätta för rektorer att planera sin verksamhet med rätt kompetenser utifrån timplan och elevernas behov. En översiktlig analysmodell i form av ett spindeldiagram har tagits fram under 2021. Diagrammen för varje skola visar olika resultatnyckeltal där man ser hur verksamhetens delar hänger samman och hur de bildar en helhet. Förutom mått på elevernas kunskaper finns även mått kring elevenkäter, medarbetarnas åsikter kring ledning och styrning samt mått för sjukfrånvaro och andel behöriga lärare. Den egna enheten kan i spindeldiagrammet även jämföra sina resultatmått med skolor som har liknande socioekonomisk struktur och årskursorganisation.

Även om skolor kan befinna sig i en unik situation krävs ofta ett arbete kring effektivitet, kvalitet och samverkan med andra. Här kan de skolområden och tillhörande rektorsteam utgöra en sådan samverkansyta där rektorer kan stödja varandra i analyser och utvecklingsarbete. Även förvaltningen behöver kunna fungera som en samtalspartner till skolor som behöver stöd och hjälp till analys och tillämpning av de verktyg som tillhandahållits.

På förvaltningsnivå finns det anledning att följa upp särskilda satsningar. Eftersom ekonomiska resurser prioriterats till årskurs 4 till 6 under 2021 kan det finnas anledning att följa dessa grupper extra noga för att se om prioriteringen gett önskad effekt. På förvaltningsnivå är en förhoppning att spindeldiagrammen kan vara ett stöd i att visa hur effekten blir av riktade insatser i verksamhet och hur det påverkar skolans verksamhet ur ett helhetsperspektiv.

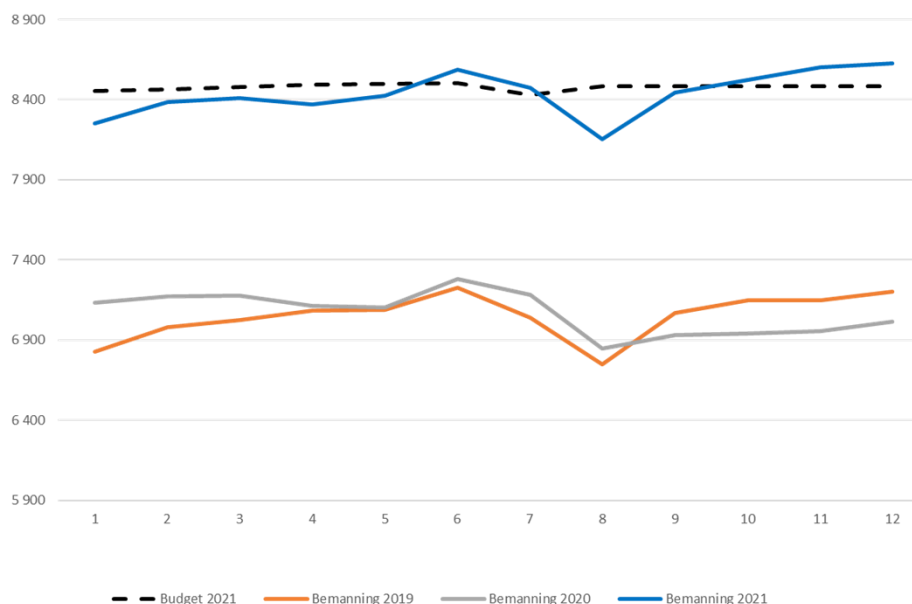
Bemanningsutveckling

Den streckade linjen i diagrammet nedan visar personalbudgeten för 2021. Antal årsarbetare i förvaltningen har mellan perioden januari till december 2021 ökat med

372 årsarbetare, vilket motsvarar cirka 4,5 procent. Förändringen har främst skett inom utbildningsområden och det går generellt att urskilja två tendenser gällande årsarbetare:

- Ökat antal tillsvidareanställda
- Ökat antal visstidsanställda

Bemanningsutvecklingen i förvaltningen för de senaste tre åren illustreras i diagrammet nedan.

Under året har det pågått ett arbete för att stötta skolor i kunskapsinhämtning till följd av pandemin. Den stora ökningen av årsarbetare beror därför till stor del på att skolorna fått ökade statsbidragsintäkter samt kompensation för covid-19 där skolorna valt att öka bemanningen. Det är framförallt visstidsanställningar som har ökat vilket minskar risken av att antal årsarbetare ligger över budgeterad nivå kommande år.

5.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Nu tre år in som en samlad förvaltningen finns en upparbetad struktur för det systematiska kvalitetsarbetet men den pågående pandemin har utmanat både tid och former för att kunna genomföra analys och uppföljning på alla nivåer. I följande avsnitt beskrivs övergripande strukturer och teman för det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna, en fördjupad resultatanalys i de yngre åldrarna och därefter insatser, kompetensåtgärder inom kvalitetsarbetet. Avsnittet avslutad med redogörelse för förvaltningsövergripande kvalitetsarbete med synpunkter, klagomål, utveckling av systematik inom LSS-verksamhet samt återrapportering av ärenden i individutskottet.

5.2.1 Gemensamt kvalitetsarbete på skolnivå

Rektorsverkstäder

Att de förvaltningscentrala arbetsprocesserna följs upp och förbättras utgör grunden

för att skolorna ska ges de förutsättningar som krävs för att kunna utveckla undervisningens kvalitet och resultat. Ett viktigt verktyg är grundskoleförvaltningens återkommande rektorsverkstäder, som har en direkt koppling till det systematiska kvalitetsarbetet. Under året har rektorsverkstäder genomförts digitalt vilket enligt utvärderingar har tilltalat många. Rektorerne lyfter bland annat värdet av att få ta del av kollegornas kompetens och erfarenheter kopplat till rektorsverkstädernas teman.

Årets rektorsverkstäder har behandlat områden såsom faktorer för god undervisning, elevers motivation och engagemang, elevhälsan som hela skolans angelägenhet, förändringsarbete, närvaroarbete och samverkan mellan hem och skola.

Kvalitetsdialoger med varje skolledningsteam

Mot bakgrund av skolenhetsutredningen och den förändrade skolorganisationen i Göteborg Stad genomförde skolorna sen förstärkt nulägesanalys inför läsåret 2021/22. Nulägesanalyserna utgjorde därefter ett viktigt underlag för enskilda kvalitetsdialoger som genomfördes under hösten. Den enskilda kvalitetsdialogen syftar till att belysa verksamhetens kvalitet och förutsättningar. Dialogen förs mellan skolområdets rektorer, skolans nyckelpersoner, utbildningschef, biträdande, utbildningschef, verksamhetsutvecklare och elevhälsoschef.

I samtalet belyses verksamhetens kvalitet utifrån nulägesanalysen tre delar:

- Verksamhetens förutsättningar – här förs samtal kring skolans organisation, de nya ledningsteamerna, elevhälsans processer samt samverkansstrukturer.
- Verksamhetens kvalitet – här belyses undervisningens kvalitet samt analys av skolans resultat
- Verksamhetens plan för utveckling och uppföljning – skolans identifierade utvecklingsområden presenteras samt specifika utvecklingsmål diskuteras.

Vidare syftar dialogen till att identifiera behov av riktade stödinsatser från huvudman.

Kvalitetsdialogerna ska stimulera det kollegiala lärandet i ledningsteamerna men också stärka kommunikation och tillit mellan styr- och stödkedjans olika roller.

Kvalitetsdialogerna utgör också ett viktigt uppföljnings- och analysunderlag i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Tidiga insatser i fokus på kvalitetsdialoger

De kvalitetsdialoger som genomfördes i maj 2021 med rektorer och specialpedagoger hade fokus på tidiga insatser – organisation för att följa elevers kunskapsutveckling, tidiga insatser utifrån uppföljning av elevers kunskapsutveckling samt specialpedagogers involvering i analys, kunskapsuppföljning samt planering och uppföljning av insatser.

I kvalitetsdialogerna pekade man på att vikten av organisation och strukturella förutsättningar, systematiskt kvalitetsarbete samt tydliga ansvar och roller.

Förvaltningens rektorer ser behovet av tidiga insatser och uttrycker en vilja att arbeta mer främjande på ett strukturerat sätt exempelvis genom organiserad och kontinuerlig uppföljning, konferenser där skolans olika professioner deltar, tidig kartläggning av elevers resultat, flexibilitet i att justera stödet utifrån behov och att ta tillvara viktig information från övergångar och olika former av samverkan.

Specialpedagogerna ser att utgångspunkten måste vara en systematisk analys av elevers resultat och behov, där åtgärder kan utformas på såväl individ-, som på grupp- och skolnivå, systematik för kollegiala samtal om undervisning, stöd och elevernas lärmiljö, förståelse för att analysarbete tar tid samt att utveckla systematiskt arbete för att extra anpassningar ska bli basen i verksamheten i alla stadier där elevers behov styr stödet.

Att i högre grad arbeta med tidiga insatser för elever i lägre årskurser betonades i skolutredningen som ledde fram till grundskolenämndens bildande och har sedan dess varit en angelägen fråga. Vikten av att kartlägga elevernas måluppfyllelse och behov av stöd och att utforma adekvata stödinsatser konstateras återkommande i kvalitetsdialoger med rektorer och specialpedagoger samt i förvaltningens kvalitetsrapporter. Att arbeta med tidiga insatser och uppföljande processer är även ett angeläget arbete för elever i behov av stöd oavsett var eleven befinner sig i sin skolgång. På så vis är tidiga insatser en strategi som riktas både till elever i lägre åldrar och till elever i behov av stöd oavsett ålder.

I kvalitetsrapport 20/21 nämns tidiga insatser i flera sammanhang, både inom det främjande och förebyggande arbetet, arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd samt tidiga insatser som är kopplade till den nationella räkna-skriva-läsa garantin där elever garanteras stöd för sin kunskapsutveckling inom dessa områden (Rätt stöd i rätt tid). Förvaltningen bedömer att tidiga insatser för elever utifrån de båda perspektiven delvis genomförs men att det fortfarande finns brister i att relatera identifierade stödbehov till konkreta stödinsatser.

Tidiga insatser innebär även insatser vid upptäckt av andra identifierade faktiska och teoretiska risker såsom till exempel psykisk ohälsa, skolmisslyckanden kopplat till olika funktionsvariationer, omfattande skolfrånvaro, stadieövergångar och droganvändning.

Det finns behov av fortsatt implementeringsarbete med skolors arbetsgång vid elevers frånvaro för att säkra elevers rätt till utbildning samt att synliggöra stödmaterial till rektorer kring främjande och förebyggande närvaroarbete.

5.2.2 Analys av resultat i yngre åldrar

Grundskoleförvaltningens kvalitetsdialoger har visat att Göteborgs skolors ledningsteam ser behov av att fortsätta arbeta med sin process- och resultat kvalitet i tidiga åldrar. Flertalet skolor upplever svårigheter att rekrytera behörig personal i förskoleklass, fritidshem och inte minst inom elevhälsan. Utan exempelvis specialpedagog är det betydligt mer utmanande för en skola att arbeta med att utveckla extra anpassningar, särskilt stöd samt att erbjuda en mer tillgänglig undervisning som kan möta alla barns behov och därmed kontinuerligt stärka resultaten i tidiga åldrar och specifikt i årskurs 3.

Måluppfyllelse i årskurs 3

I årskurs 3 gör lärarna en kunskapsbedömning av elevernas kunskaper i matematik, svenska eller svenska som andraspråk, samhällsorienterade ämnen och naturorienterade ämnen. Från 2019 till 2020 höjdes resultatet något för årskurs 3 med avseende på om eleverna uppnått kunskapskraven i alla ämnen. I år har detta

resultat minskat med 4,7 procent. Denna nedgång visar sig också när förvaltningen analyserar resultaten på de nationella proven i ämnena matematik, svenska och svenska som andraspråk.

Grundskoleförvaltningen kan konstatera att måluppfyllelsen i årskurs 3 generellt inte alltid korrelerar väl med resultaten på nationella prov i årskurs 3 vilket ytterligare skulle kunna innebära att behovet av att fortsätta stötta måluppfyllelse i årskurs tre kan vara än större än måluppfyllelsen i dagsläget visar.

Som konstaterades i kvalitetsrapporten 2021 är det bland annat i relation till matematik som tappet i måluppfyllelse varit som störst för årskurs 3. Det är dessutom i matematik som diskrepansen mellan måluppfyllelse och resultat på nationella prov vanligtvis är som störst. Detta arbetar grundskoleförvaltningen vidare med genom att exempelvis fortsätta satsa medel på att varje utbildningsområde har ett matematikutvecklingsnätverk. Dessa matematikutvecklare har en nedsättning om 20 procent för att en dag i veckan kunna arbeta med att kompetenshöja skolorna i utbildningsområdet och staden.

Ett annat vanligt utvecklingsområde i anslutning till måluppfyllelsen i årskurs 3 är språkliga hinder och behov. Det vill säga att eleverna kan ha en god matematisk förmåga oavsett språkkunskaper i svenska men att undervisningen behöver stärka språket så att detta kan användas som verktyg, också för att lära matematik. Behovet av att stärka kompetensen kring språkutvecklande arbetssätt kan tydligt ses i skolornas verksamhetsplaner där det står ut som ett vanligt förekommande mål på ett eller annat vis. Metoder att hantera detta kan vara vitt skilda och bör anpassas efter skolans individuella behov men den gemensamma nämnaren att fortsätta arbeta med kompetenshöjning gällande språkutvecklande arbetssätt ter sig som tämligen klar enligt skolornas verksamhetsplaner.

Framgent kommer grundskoleförvaltningen att fortsätta sätta fokus vid att analysera och noga följa utvecklingen av de tidiga resultaten. Detta inte bara måluppfyllelse i årskurs 3 utan även i årskurs 1 och i förskoleklass, som är svårvärderat då det saknas jämförelsemått ännu.

5.2.3 Insatser inom det systematiska kvalitetsarbetet

Nedan beskrivs olika insatser eller områden som har varit i särskilt fokus under det gångna året.

Riktlinje för tillgängliga lärmiljöer framtagen

En riktlinje för att stärka arbetet tillgängliga lärmiljöer har tagits och beslutats av nämnden under 2021. Riktlinjen tar avstamp i begreppet tillgänglig lärmiljö med fokus på pedagogiska, sociala och fysiska miljöer. Riktlinjen har ett särskilt fokus på att inkludera elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Syftet med riktlinjen är att tydliggöra hur grundskoleförvaltningens skolor säkrar kompetens, arbetssätt och utformning för att möta alla elever utifrån deras olika förutsättningar och behov. I detta ingår elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF).

Riktlinjen behöver göras känd och de aktiviteter som är kopplade till de strategier som finns i riktlinjen behöver omsättas i praktisk handling för att på sikt ge effekt för

skolornas arbete med att utveckla tillgängliga lärmiljöer och tillgänglig undervisning som en del i det främjande och förebyggande arbetet på skolorna. Informationsspridning och kompetensstärkande insatser planeras nu för att så snart som möjligt kunna ta sin början.

Ny organisering av elevhälsan

I samband med ny skolenhetsorganisation vid höstterminen 2021 gjordes även styrning och ledning av elevhälsan om. Elevhälsan är numera, i huvudsak, organiserad under respektive rektors ansvar och elevhälsochef finns organiserad under utbildningschef i varje utbildningsområde för att säkra samordning och professionsutveckling inom utbildningsområdet och i grundskoleförvaltningen som helhet. Detta bidrar sammantaget sannolikt på sikt till en ökad flexibilitet för rektor att kunna nyttja elevhälsoresursen mer proaktivt och samtidigt kunna prioritera de områden som bedöms som angelägna.

Bakgrunden till omorganiseringen är att det förebyggande och främjande uppdraget behöver stärkas ytterligare genom att det tydligare blir hela skolans angelägenhet och ingå i det systematiska kvalitetsarbetet. Kvalitetsrapporten 19/20 identifierade några organisatoriska hinder för fortsatt utveckling av det förebyggande och främjande arbetet, bland annat att elevhälsoresursen på mindre enheter blir mer sårbar och inte lika lätt kan anpassas till de områden där de största behoven finns. Vidare uttrycktes att organiseringen av elevhälsans personal under elevhälsochef, istället för rektor, försvårade helhetssynen där det förebyggande och främjande arbetet ska prägla undervisningen från start (istället för att ägnas åt sidoordnade insatser för elever i skolsvårigheter).

Övergripande personal som övergripande specialpedagoger, professionsutvecklare för alla fyra professionerna i elevhälsan samt skolläkarna organiseras under elevhälsocheferna i de nya utbildningsområdena. Under läsåret har den centrala elevhälsan drivit utvecklingsarbete genom så kallade professionsmöten för skolsköterska, psykolog och kurator, med främsta fokus att förtydliga respektive professions uppdrag och säkra kvalitet. Utbildningar kring elevhälsans processer har också genomförts systematiskt.

Det finns behov av att fortsätta stärka det systematiska kvalitetsarbetet på skolnivå och lyfta in elevhälsofrågor på ett mer systematiskt sätt. Inom de övergripande professionerna inom elevhälsan finns behov av att synka utvecklingsinsatser med huvudmannens systematiska kvalitetsarbete så riktningen för arbetet blir tydligare. Årshjul för rektorer kommer att förstärkas med elevhälsofrågor samt systematik för återkommande kvalitetsdialoger med elevhälsans professioner.

Genomförda extraordinära insatser från huvudmannen

I syfte att tillgodose stöd till skolor med särskilt stora utvecklingsbehov samlar grundskoleförvaltningen resurser i form av ett team som kan bistå skolor med ett riktat och operativt stöd som kallas för HEIS, genom en insats från huvudmannens sida. Skolverket finns med som handledare i utvecklingsarbetet av HEIS och har tillsammans med en arbetsgrupp tagit fram arbetsgång och process. Under 2021 har två skolor tagit del av HEIS-insatser. Under 2022 planeras HEIS-insatser på ytterligare en skola.

Svenska som andraspråk

Skolorna har stora behov av stöd i implementeringsarbetet med de nya kursplanerna i svenska och svenska som andraspråk. I de nya kursplanerna ökar skillnaderna mellan kursplanerna i de två svenskämnen och det medför utmaningar för lärarna. I många klassrum undervisas idag elever som läser svenska och svenska som andraspråk samtidigt. Under läsåret 20/21 utarbetades ett stöd för rektorer i form av en anvisning och ett beslutsunderlag för svenska som andraspråk. Förvaltningen ser dock fortsatt stora behov av stöd i frågan.

För grundskoleförvaltningens del handlar det i första hand om att det behövs en plan för arbetet med svenska som andraspråk samt stärka lärarnas kompetens och behörighet. På skolområdesnivå handlar det om stöd till rektorer, exempelvis i fråga om hur man på bästa sätt organiserar undervisningen i svenska som andraspråk i enlighet med de förändrade kursplanerna, samt hur man skapar förutsättningar för lärande mellan behöriga och obehöriga lärare i svenska som andraspråk. Det handlar också om stöd till lärare, exempelvis kompetensutveckling när det gäller hur man undervisar elever med olika kursplaner i ett och samma klassrum.

Antalet elever mottagna i grundsärskolan som är flerspråkiga ökar. Därmed följer ett behov av kompetensutveckling kring grundsärskolan och förvaltningens arbete kring målgruppen vilket också bör inkludera arbetet med svenska som andraspråk enligt ovan.

Mottagning av nyanlända elever

Mottagningsenheten för nyanlända elever i Göteborgs Stad har under kalenderåret 2021 sett tydliga effekter av pandemin. Under vårterminen stängde många länder sina gränser och antalet nyanlända elever minskade markant. När gränserna sedan öppnades igen och det återigen var möjligt att ta sig till Sverige ökade inflödet av nyanlända elever så pass mycket att Mottagningsenheten blev tvungna att utöka sin kapacitet för att kunna ta emot alla nyanlända elever och säkerställa att det inte blev långa väntetider. I september och oktober expanderades verksamheten tillfälligt med extra lokaler och personal för att kunna möta det ökade inflödet.

Under 2021 har Mottagningsenheten för nyanlända elever följt upp hur många elever i staden som får sina behov av studiehandledning tillgodosedda. Datainsamlingar genomförs terminsvis och resultaten pekar på att fler elever fick studiehandledning under höstterminen 2021 än vårterminen 2021. Trots det finns det fortfarande elever som inte får den studiehandledning som de har rätt till och fortsatt uppföljning kommer att genomföras under 2022.

Även uppföljning av nyanlända högstadielära rätt till individuella studieplaner har genomförts terminsvis under 2021. Resultaten visar att färre elever har en individuell studieplan upprättad under höstterminen än vårterminen. I december 2021 saknade 70 procent av eleverna en aktuell studieplan. Stödinsatser för att öka resultatet planeras till 2022.

Digitala nationella skrivprov

På grund av rådande pandemi valde Skolverket att inte genomföra några Nationella prov för eleverna i årskurs 6 och 9 under våren 2021. Eftersom proven ställdes in erbjöds Skolverket andra prov som var frivilligt att använda och som lärare kunde

använda vid bedömning av elevernas kunskaper samt vid betygssättning. Många av förvaltningens skolor valde att genomföra dessa prov i enlighet med rutiner för nationella prov. Hösten 2021 beslutade förvaltningen att de nationella skrivproven i engelska, svenska och svenska som andraspråk även i årskurs 6 ska genomföras digitalt från och med vårterminen 2022.

Studiedag med fokus digital kompetens

Under en studiedag vecka 44 bjöds alla lärare in till en digital fortbildnings- och inspirationsdag med fokus på digital kompetens. Studiedagen fick stort intresse och totalt deltog cirka 4 400 personer på de olika passen. Dagen bestod av brett utbud av webinar av varierat innehåll utifrån hur digitala verktyg och metoder kan stödja undervisningen, totalt över 50 stycken valbara pass. Flera lärare deltog som föreläsare och delade med sig av sina erfarenheter med kollegor. I programmet fanns även inbjudna föreläsare med specifik kompetens, bland annat inom programmering, 3D-visualisering och källetik. De webinar som fick flest besökare, med över 300 personer per föreläsning, hade fokus på språkutvecklande arbete med digitala verktyg.

Skolfam

Skolfam är en skolsatsning för Göteborgs Stads familjehemsplacerade barn i grundskolan. Målet med Skolfams insatser är att stadens familjehemsplacerade barn ska få möjlighet att utvecklas till sin fulla potential i grundskolan, samt att få gymnasiebehörighet till ett nationellt program efter årskurs 9.

Sedan Skolfam fick sin hemvist på grundskoleförvaltningen 2018 har verksamhetens organisatoriska tillhörighet diskuterats och dessa diskussioner har under 2021 fortsatt mellan socialförvaltningarna och grundskoleförvaltningen. Under 2021 påbörjades en utredning om förutsättningarna för styrning och ledning av Skolfam i grundskoleförvaltningen. Syftet med utredningen är att bidra till kunskap och förankring om Skolfam i grundskoleförvaltningen, förbättrad styrning och ledning. Syftet är också att åtgärda eventuella risker och negativa konsekvenser, samt för att skapa ett underlag för dialog med socialförvaltningarna. Utredningen förväntas bli klar under 2022.

Under året fick Skolfam från socialnämnden i uppdrag att utöka sin verksamhet för att bättre kunna möta det behov som finns och för att minska antal elever som väntar på att få ta del av Skolfams insatser. Rekryteringen är nu slutförd och i januari respektive april 2022 börjar två nya team, bestående av en psykolog och en specialpedagog i varje team. Det finns fortsatt behov av ytterligare utökning av verksamheten med två team men i dagsläget finns det inget beslut om det.

Under 2022 blir fokus att vidareutveckla arbetsstrukturer inom Skolfam så att skolsatsningen kan erbjudas så många elever som möjligt. En annan viktig del som ska tas om hand under 2022 är de slutsatser som *Kartläggning av patientsäkerheten för psykologer* inom Skolfam pekade på. Den första åtgärden är att vårdgivaren (grundskoleförvaltningen) behöver utse en verksamhetschef enligt Hälso- och sjukvårdslagen som kan ansvara för psykologernas medicinska insats och patientsäkerheten inom verksamheten. Verksamhetschefen måste tillse att ett kvalitetsledningssystem tas fram och att ett systematiskt kvalitetsarbete för

patientsäkerhet upprättas. Initialt bör det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att åtgärda de brister som identifierats i kartläggningen.

Skolbibliotek

Under 2021 började Grundskoleförvaltningens plan för skolbibliotek 2021-2025 att gälla. Fokus ligger i första hand på ökad bemanning av skolbiblioteken med fackutbildad personal, då skolorna i Göteborgs Stad ligger under det nationella snittet. Skolbiblioteksplanen är inte beslutad av nämnden.

Skolbibliotekscentralen ansvarar för implementering och uppföljning av planen. Ett samarbete har upprättats mellan enheter på förvaltningen i syfte att integrera skolbiblioteken i det systematiska kvalitetsarbetet.

Ett led i att utveckla skolbiblioteken är det gemensamma bibliotekssystem som införts under året. Vid övergången till det nya systemet bistår

Skolbibliotekscentralen skolorna med praktiskt arbete samt utbildning i systemet.

Införandeprojektet har dock försenats bland annat på grund av omfattande kartläggning av skolbibliotekens bestånd. På grund av det stora administrativa arbetet bakom införandet tvingades Skolbibliotekscentralens utlåningsverksamhet hålla stängt under hösten.

Mång- och minoritetsspråksdepåns bestånd har utökats i enlighet med målen.

Mångspråksdepån omfattar nu även fler språk än tidigare.

5.2.4 Kompetensutveckling som del av kvalitetsarbetet

För att kvalitetsarbetet ska kunna bedrivas effektivt krävs både god kompetensförsörjning men även kompetensutveckling av befintlig personal. Nedan beskrivs utvecklingsområden som kommer att beröra alla lärare och rektorer samt riktade kompetensinsatser inom två verksamhetsformer som har stora kompetensbehov.

Läarakademin

Sedan grundskoleförvaltningens start har idén om en Läarakademi funnits. Arbetet har drivits i nära samverkan med fackliga parter. Under 2021 har arbetet fokuserats på utveckling av nätverk, introduktion av nya lärare och kommunikation kring kompetensutvecklingsinsatser för lärare. Inom ramen för arbetet med nätverk har förvaltningsgemensamma former slagits fast för nätverken. En pilotomgång av introduktion för nya lärare har genomförts, vilken kommer ligga till grund för ett införande på bred front under 2022. En pilot till kommunikationsplattform arbetades fram under året.

Rektorsakademin

Under 2021 har rektorsakademins form och syfte etablerats. Detta har inneburit en fördjupad och sammanhållen bild av nuläget och ett utvecklingsarbete inom förvaltningens kompetensförsörjningsprocess. I detta arbete har behovet av att koppla ihop de olika ledarutvecklingsinsatser som genomförs inom organisationen blivit tydlig, samt vikten av att koppla ihop rektorsakademin och läarakademin.

Under 2021 har ett introduktionsprogram för nya rektorer och biträdande rektorer

och ledarutvecklingsinsatsen, riktad mot stadens rektorsteam, kommit gång. Även rektorsverkstäder och veckovisa utbildningsinsatser för biträdande rektorer har genomförts.

Mentorprogrammet är en pilot som följs upp och utvärderas under projektperioden med målet att vara en del av driftorganisationen från och med hösten 2022. Syftet med mentorprogrammet är att ge en god start till biträdande rektorer som är nya i rollen som chef och skolledare. Målet med mentorprogrammet är att organisationen ska ta tillvara på erfarna chefers kunskap och erfarenheter och att vi på detta sätt får en strukturerad och planerad kompetensöverföring till de chefer som är nya i yrket och skolledarrollen. I mentorprogrammet finns i nuläget 12 mentorer och 13 adepter.

Kompetensförsörjning fritidshem och grundsärskola

Behörigheten inom både fritidshem och grundsärskola behöver stärkas och samtidigt behöver befintlig personal få kompetensutveckling för att kunna vara med och driva en utvecklande verksamhet.

Fritidshem

Målen för kompetensförsörjning inom fritidshem syftar till att kvaliteten på fritidshemmets verksamhet ska öka genom att

- utveckla arbetsorganisationen så att varje medarbetare har ett tydligt uppdrag och den kompetens som uppdraget innebär.
- det på varje skola finns legitimerade och behöriga lärare i fritidshem i tillräcklig omfattning för att ansvara för undervisningen i enlighet med läroplansmålen.

En förutsättning för att kunna uppnå målen är att det finns utvecklare för fritidshem i varje utbildningsområde. För att utvecklarna bättre ska kunna möta fritidshemmets breda målgrupp, elever 6–13 år samt elever med LSS och olika behov, genomförs kompetenshöjande insatser. Nya och pågående insatser riktade till fritidshem behöver i högre grad prioriteras till skolor med högt socioekonomiskt index och/eller låg andel behöriga lärare i fritidshemmets verksamhet.

En insats är att ekonomiskt stöd ges till skolor med medarbetare som läser behörighetsgivande utbildning till lärare i fritidshem. Förvaltningen behöver säkerställa och följa upp att det finns en plan för att satsningen görs för att stödja utvecklingen av fritidshemmets verksamhet. Utöver detta behöver kompetenshöjande insatser riktas till de rektorer och biträdande rektorer som ansvarar för fritidshem. Därigenom stärks förutsättningarna för det pedagogiska ledarskapet och fritidshemmet, som en kompletterande verksamhet till förskoleklass, grundskola och grundsärskola, kan utvecklas.

Grundsärskola

Målet med kompetensförsörjningsarbetet inom grundsärskolan är att successivt höja såväl kompetens som behörighet hos de personalkategorier som arbetar med grundsärskolans elevkrets. För att kunna säkerställa såväl likvärdighet som tillförlitlighet behöver förvaltningsgemensamma riktlinjer vid behörighetsgivande studier utarbetas samt ett ändamålsenligt systemstöd för att kunna följa behörighetsgraden inom grundsärskolan.

Med bakgrund av att det är många nya rektorer och biträdande rektorer inom

grundsärskolan samt att antalet individintegrerade elever ökar har en basutbildning utarbetats inför 2022. Målgruppen för utbildningsinsatsen är, i ett första läge, riktade mot rektorer och biträdande rektorer inom såväl grundskolor som grundskolor med integrerade elever. Ytterligare kompetensstärkande insatser kommer att behöva vidtas framöver.

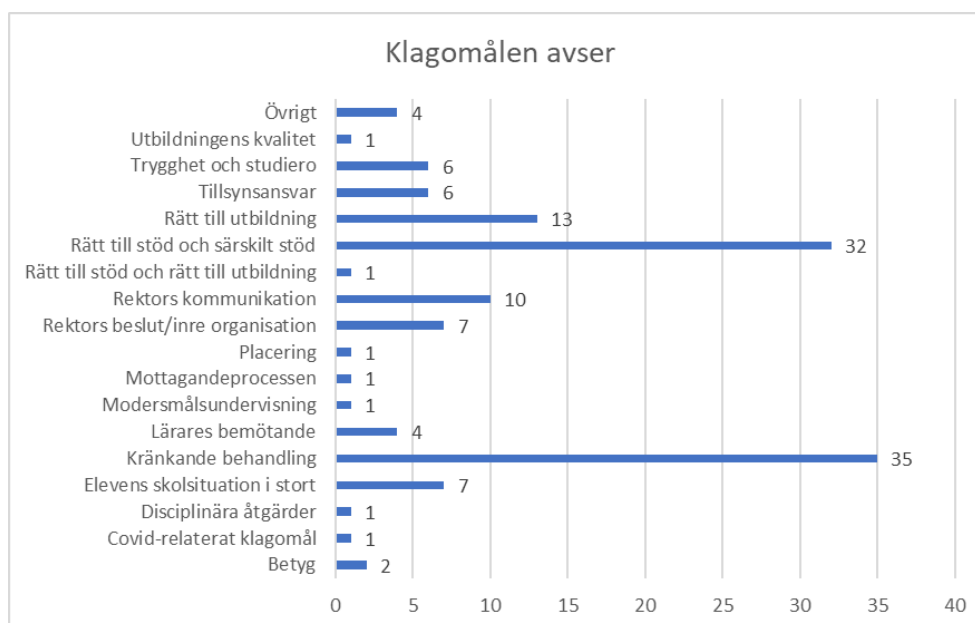
5.2.5 Inkomna synpunkter och klagomål

Nedan beskrivs förvaltningens rutiner och analys för att omhänderta klagomål på utbildningen och inkomna synpunkter.

Klagomål på utbildningen

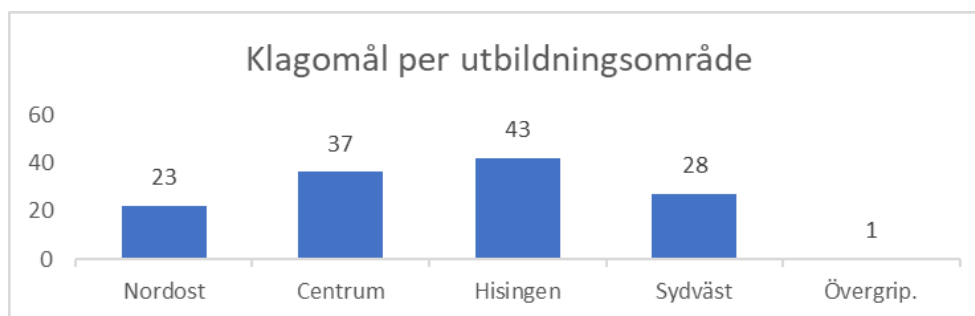
Varje huvudman har en skyldighet att ta ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen, detta framgår av 4 kap. 7 § skollagen. Klagomål enligt skollagen utgörs allt som oftast om klagomål gentemot utbildningen, det kan handla om undervisningen, men också om andra saker så länge det är kopplat till utbildningen.

Totalt inkom 135 klagomål mot utbildningen under 2021. Det finns en stor variation när det kommer till vad klagomålen gäller, eftersom det är fråga om individärenden. Två områden, klagomål avseende kränkande behandling samt klagomål avseende rätt till stöd och särskilt stöd, utgör dock drygt 50 procent av det totala antalet klagomål. Tabellen nedan illustrerar vad klagomålen inkomna under år 2021 avser. Någon jämförelse kring vad de klagomål som inkom under år 2020 gällde är inte möjlig att göra, med anledning av att data har insamlats på olika sätt. Det går dock att jämföra antalet inkomna klagomål, där det skett en minskning jämfört med 2020 då totalt 208 klagomål inkom. Minskningen är inte väntad, men följer samma trend som andra anmälningsärenden (t ex till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och Justitieombudsmannen) som även de har minskat under 2021.

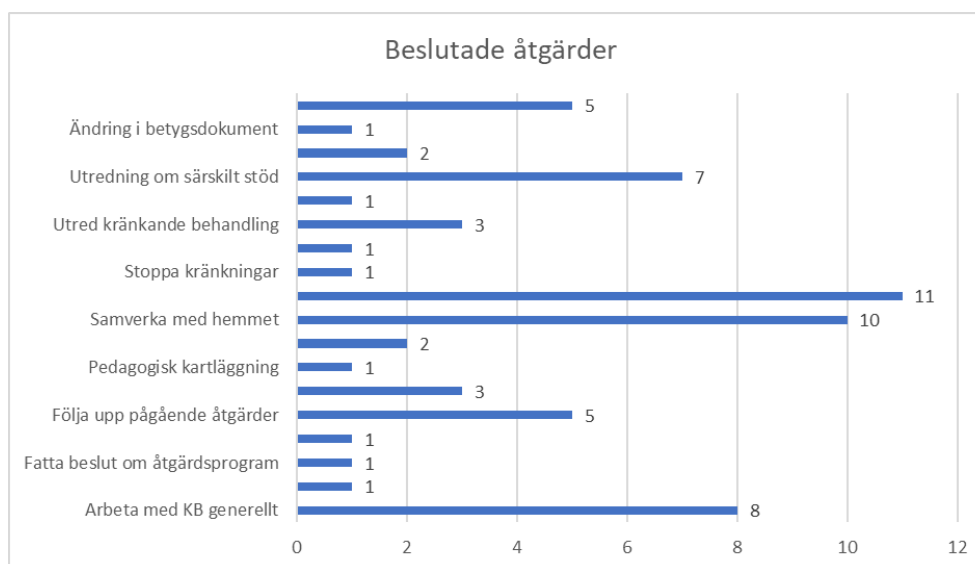

Den inkomna klagomålen har utretts antingen centralt av förvaltningen eller hanterats direkt av rektor eller utbildningschef.

Fördelningen av inkomna klagomål sett till respektive utbildningsområde är inte jämn över staden. Det inkommer betydligt fler klagomål för skolor på Hisingen och i Centrum jämfört med Sydväst och Nordost. Att det inkommit flest klagomålsärenden gällande Hisingen är förvisso inte förvånande med tanke på utbildningsområdets storlek och antal skolenheter. Att det är lägst antal inkomna ärenden i Nordost kan bero på den socioekonomiska strukturen i området, det kan bero på att färre vårdnadshavare har kunskap om möjligheten att kunna lämna klagomål vid missnöje, det kan även finnas språkförbistringar som påverkar detta.

Av de 113 klagomålsärenden som inkommit och utretts under 2021 har utbildningschef beslutat om att åtgärder ska vidtas i 42 ärenden, i 71 ärenden har utbildningschef bedömt att åtgärder inte behöver vidtas. Vilka åtgärder som beslutas om varierar i förhållande till ärendet i sig, där en viss tendens kan skönjas gällande åtgärderna se över rutiner (11), samverka med hemmet (10) och arbete med kränkande behandling generellt (8). I vissa ärenden beslutar utbildningschefen att fler än en åtgärd skall vidtas, varför antalet beslutade åtgärder (64) överstiger antalet ärenden (42).

Ett antal klagomål (34) som inkommit har överlämnats från Skolinspektionen, som i vissa fall begär att grundskoleförvaltningen redovisar genomförd utredning och bedömning när den är klar. När redovisning har inlämnats kan Skolinspektionen besluta om att förelägga huvudmannen, alternativt att avsluta ärendet. I samtliga av de utredningar som redovisats har Skolinspektionen avslutat ärendet efter att ha tagit del av grundskoleförvaltningens utredning och bedömning. Detta tyder på att

grundskoleförvaltningen besitter god kompetens att genomföra kvalitativa klagomålsutredningar, och att det förhoppningsvis gör skillnad på såväl individuell nivå som på verksamhetsnivå.

Övriga synpunkter

Under 2021 har grundskoleförvaltningen registrerat totalt 262 synpunkter fördelade enligt tabellen nedan. Siffrorna redogör inte för klagomål mot utbildningen enligt skollagen eller mot skolhälsovården enligt patientsäkerhetslagen. Synpunkter som framförs direkt till ansvarig chef eller medarbetare i den dagliga verksamheten är inte registrerade i förvaltningens synpunktshantering, underlaget är därför inte heltäckande.

Kategori	Antal
Klagomål	170
Frågor	55
Förslag	34
Beröm	3
Totalt antal	262

På en aggregerad nivå har synpunkterna till stor del handlat om förvaltningens hantering av Covid-19 samt Römosseskolan.

5.2.6 Kvalitetsuppföljning utifrån LSS

Av grundskolenämndens reglemente framgår att nämnden ansvarar för att verkställa Nämnden för funktionsstöds gynnande beslut i ärende om korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det innebär att flera fritidshem även bedriver korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS. Denna verksamhet styrs inte av skolförfattningarna utan av LSS och därtill hörande föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) påbörjade hösten 2019 en tillsyn av hur grundskolenämndens verksamhet inom korttidstillsynen lever upp till kraven enligt LSS. Det framkom flera brister i hur arbetet med korttidstillsyn bedrevs, framför allt när det gällde dokumentation och avvikelserapportering. Inte heller hade grundskolenämnden ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter. Tillsynen avslutades i augusti 2020 efter att grundskolenämnden redovisat de åtgärder som skulle vidtas för att följa det regelverk som gäller för insatser enligt LSS.

Arbetet med att utarbeta ett ledningssystem för hur det systematiska kvalitetsarbetet för korttidstillsyn enligt LSS pågår i förvaltningen. Ledningssystem för kvalitet är ett system för att fastställa principerna för ledning av verksamheten. Arbetet med ledningssystemet är ett långsiktigt, målmedvetet och systematiskt arbetssätt med siktet inställt på ständiga förbättringar i verksamheten. En viktig uppgift i ledningssystemet är egenkontrollen, det vill säga sammanställa information från olika källor för att ge beslutsfattare en övergripande och korrekt bild av kvaliteten i omsorgen. Med hjälp av ledningssystemet kan ledningen se eventuella

kvalitetsbrister och var dessa uppstår i verksamheten. En del i ledningssystemet är att ha en plan för när och hur grundskolenämnden ska få information om hur arbetet med korttidstillsyn enligt LSS fortlöper.

Samverkan med förvaltningen för funktionsstöd är viktig i för att utveckla arbetet med korttidstillsyn. Dels behöver administrativa och ekonomiska frågor diskuteras, dels mer verksamhetsnära. Ett gott samarbete mellan fritidshem som utförare av insatsen och socialsekreterare på funktionsstödsförvaltningen som beslutsfattare bidrar sannolikt till en välfungerande korttidstillsyn för barnen och deras vårdnadshavare. En fortsatt samverkan kommer att ske i syfte att skapa ett gemensamt arbetssätt och smidiga övergångar.

För att på ett rättssäkert och smidigt sätt kunna hantera dokumentationen rörande korttidstillsynen har förvaltningen i samarbete med Intraservice påbörjat ett arbete med att införa det digitala verksamhetssystemet Treserva. Treserva används bland annat av funktionsstödsförvaltningen och kommer betydligt att såväl underlätta administrationen som säkerställa att sekretess och informationssäkerhet upprätthålls. Förhoppningen är att systemet kan börja implementeras under våren 2022.

5.2.7 Uppföljning av insyn av fristående skolor samt tillsyn av fristående fritidshem

Kort om insyn och tillsyn

Kommunens rätt till insyn regleras i Skollagen och ska inte förväxlas med tillsyn av skolorna som Skolinspektionen ansvarar för. Inom ramen för insyn har kommunen ingen rätt att göra påpekanden för skolan eller kräva att den ska ändra något i verksamheten. Insynen ger grundskoleförvaltningen möjlighet att hålla sig informerad om fristående skolors planering och eventuella förändringar i verksamheten, till exempel ökning eller minskning av antalet skolplatser.

Insynen i de fristående grund- och grundsärskolorna i Göteborg har under 2021 styrts av de aktuella behov som funnits. Insynen har även präglats av pandemin och de flesta kontakter har varit digitala.

Samarbete kring antagning

Förvaltningen har via insynen tagit in uppgifter från de fristående skolorna om deras antagning. Det har inneburit att uppgifterna kommit in mer samlat och tidigare på vårterminen jämfört med tidigare år. Vårdnadshavarna har också getts möjlighet att ange om de avstår en kommunal skolplats i och med att de tackat ja till en plats på en fristående skola. Arbetet har genomförts i samarbete med de fristående skolorna och bidrog till att förbättra förutsättningarna för förvaltningens placeringsarbete.

Kapacitetsplanering

Flera fristående skolor är under uppstart och andra planerar att starta skolenheter. Förvaltningen har haft kontinuerliga kontakter med huvudmännen och skolorna för att underlätta för elever som byter skola, planeringen för de kommunala skolorna och kapacitetsarbetet på förvaltningen.

Tillfälliga bygglov

2019 identifierade förvaltningen att flera fristående skolor saknade permanenta

bygglov och riskerade att få stänga verksamheter. Under 2020 och 2021 har förvaltningen haft kontakter med dessa skolor och stadsbyggnadskontoret för att kunna göra adekvata riskanalyser. Under 2021 var risken uppenbar att en skolenhet inte skulle kunna fortsätta verksamheten efter sommarlovet.

I dagsläget finns det inga fristående skolor med tillfälliga bygglov som riskerar att behöva stänga verksamheten inom den närmaste treårsperioden.

Föreningen Framstegsskolan i Göteborg

Skolinspektionen har gjort en ägar- och ledningsprövning och det har funnits en uppenbar risk att huvudmannens tre skolenheter behövt stängas. Förvaltningen har under året haft många kontakter med skolan för att ha en beredskap att med kort varsel kunna ta emot skolornas elever på kommunala skolor.

Upprättande av en tillsyns- och tillståndsfunktion av fristående fritidshem

Kommuner har enligt Skollagen ansvar för godkännande och tillsyn av fristående fritidshem och fristående öppen fritidsverksamhet. Under året har arbetet med att upprätta en tillsyns- och tillståndsfunktion intensifierats. En rutin för ansökan har upprättats under året. Inga ansökningar om att starta nya enskilda fritidshem har inkommit. Under 2022 planerar förvaltningen att i samarbete med förskoleförvaltningen genomföra tillsyn av de tre enskilda fritidshem som finns i Göteborg.

5.2.8 Återrapport individutskottet

Grundskolenämnden har inrättat ett individutskott för att inom en mindre krets kunna behandla individärenden. Yttranden till tillsynsmyndigheterna Skolinspektionen och Barn- och elevombudet i enskilda elevärenden hanteras i utskottet liksom anmälningar och information som enligt skollagen ska till huvudmannen, till exempel anmälning om kränkande behandling, utredning om frånvaro eller beslut om avstängning av elev. Nedan följer en summering av de ärenden som individutskottet hanterat under året.

Tillsynsärenden

De tillsynsärenden från Skolinspektionen respektive Barn- och elevombudet som hanteras i grundskolenämndens individutskott är ärenden där enskilda elevers skolsituation är i fokus. De flesta individärenden handlar om att eleven inte går i skolan eller har hög frånvaro och därmed inte får sin rätt till utbildning garanterad, bristande stöd och särskilt stöd för elev eller kränkande behandling. Det är vanligt att omständigheterna går in i varandra och är beroende av varandra.

Ärenden som rör bristande stöd och särskilt stöd för elev är vanligt. En del ärenden kan röra elever som har ganska avgränsade svårigheter i något ämne, medan det i andra ärenden kan gälla en elev vars hela skolgång är kantad av svårigheter. Föreläggande om att göra en utredning om särskilt stöd och att därefter fatta beslut om ett åtgärdsprogram återfinns ofta. Själva åtgärdsprogrammet är också ofta föremål för förelägganden, till exempel på grund av att åtgärderna inte beskrivits på ett tillräckligt konkret sätt eller inte fått önskad effekt.

Inom den grupp ärenden som handlar om elevers rätt till utbildning återfinns många

förelägganden. Det är föreläggande som går ut på att Göteborgs Stad ska fortsätta vidta åtgärder för att se till att eleven får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Det rör sig om elever som fortfarande går till skolan, men har hög frånvaro men även elever som i princip inte alls är i skolan utifrån olika omständigheter, inte sällan psykisk ohälsa och ostabila hemförhållanden. Oroväckande nog har individutskottet hanterat flera ärenden under läsåret där eleven inte varit i skolan på mycket länge. Det har också uppmärksammats att rektorer ibland känner att de vidtagit ”alla åtgärder som går att finna”, men effekt i form av ökad närvaro har inte kunnat uppnås. I Skolinspektionens beslut understryks ofta kommunens samordningsansvar för olika insatser, till exempel påpekas att det finns andra delar av kommunens verksamhet, såsom socialtjänst, som huvudmannen borde samverka mer med. Det finns ett mycket stort behov av tydligare samverkan mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvården.

Ärenden som rör kränkande behandling av elev hanteras av Barn- och elevombudet, vilket är en del av Skolinspektionen. Den vanligaste kritiken från Barn- och elevombudet är att en eller flera händelser då en elev känt sig utsatt för kränkande behandling inte har anmälts till huvudmannen. De senaste två läsåren har övergripande förbättringsinsatser gjorts inom detta område. Ett digitalt system för att anmäla, utreda och dokumentera insatser har implementerats, vilket förenklat arbetet för personalen samt skapat tryggare tillvaro för eleverna genom att ytterligare fokus riktats mot att motverka kränkande behandling. Det pågår dessutom utbildningsinsatser för att förtydliga kraven i skollagen avseende all personals uppdrag att motverka kränkande behandling. En del av föreläggandena från Barn- och elevombudet rör brister i att vidta tillräckliga åtgärder för att förhindra kränkande behandling. Inget av fallen det senaste året har dock lett till att eleven bedömts vara berättigad till skadestånd.

Anmälan av upplevd kränkande behandling

I skollagen anges att om en personal i skola eller fritidshem får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska denna anmäla detta till rektorn och rektorn ska i sin tur anmäla händelsen till huvudmannen. Det åligger därefter huvudmannen att skyndsamt utreda samt vidta lämpliga åtgärder med anledning av händelsen. För att få denna kedja av skyldigheter att fungera verkningsfullt har gemensamma rutiner och hjälpmedel tagits fram. Grundskolenämndens individutskott sköter huvudmannauppgiften att ta emot anmälningar om kränkande behandling från rektorerna. Skyldigheten att utreda händelsen och vidta lämpliga åtgärder är delegerat till rektor.

En sammanställning av det senaste året anmälningar till huvudman visar att alla skolenheter varit aktiva i detta avseende. En del skolenheter har få anmälningar men ingen står på noll. De inkomna anmälningarna har en del stabila mönster. Till exempel är det vanligast att anmälningarna handlar om verbala och fysiska händelser, relativt få anmälningar handlar om kränkningar på sociala medier. Nästan alla anmälningar gäller en situation där en elev har kränkt en elev. Det är fler pojkar än flickor som uppges vara utsatta för kränkningar. Skolgården, klassrummet och entrén/kapprummet är de vanligaste platserna för de anmälda kränkningarna. Flest anmälningar gäller elever i mellanstadiet. Efter anmälan utreds händelsen och den

utredande personalen bedömer om det som hänt är att betrakta som kränkande behandling så som det anges i skollagen. Närmare 70 procent av anmälningarna leder fram till en bedömning att det var fråga om kränkande behandling i skollagens mening.

Avstängningar

Beslut att stänga av en elev från skolan tas av rektorn. När en elev blir avstängd ska rektorn också se till att huvudmannen för utbildningen samt socialnämnden får information om det skedda. Varje avstängning redovisas för grundskolenämndens individutskott.

Det finns möjlighet att stänga av en elev vid två olika typer av situationer. Den första typen förutsätter att andra disciplinära åtgärder vidtagits tidigare. Den andra typen av fall bygger på att det finns *särskilda skäl* att ingripa fort och kraftfullt. Det ska röra sig om allvarliga händelser där det krävs akuta åtgärder, till exempel att eleven har begått ett allvarligt brott som riktat sig mot en annan elev eller en lärare.

Under läsåret 2020/21 gjordes 85 avstängningar inom grundskoleförvaltningen. Dessa 85 avstängningar berörde 82 elever. Avstängningar under läsåret 2020/21 har skett på 28 av stadens skolenheter. Under höstterminen 2021 har det noterats 28 avstängningar i diariet. Dessa avstängningar har gjorts vid 11 av stadens skolenheter. Samtliga dessa avstängningar motiveras med att det fanns *särskilda skäl* att ingripa akut, enligt ovan.

Vid en genomgång av tagna beslut om avstängningar framgår också att det finns möjligheter att förbättra beslutens utformning, särskilt motiveringen. I många fall framstår det som tveksamt om kriterierna för avstängning är helt uppfyllda. Det behöver dock inte betyda att rektorn har fattat ett ”felaktigt” beslut utifrån situationen, utan det kan lika gärna bero på att den svåra situation som var vid handen, inte har beskrivits i motiveringen på ett sätt som möter de kraven i lagstiftningen. I sammanhanget måste påpekas att ett beslut om avstängning tas sällan och ofta i en turbulent situation, som ter sig ohållbar. I den situationen är det inte säkert att rektor lyckas fånga omständigheterna på ett sätt som möter kriterierna – även om omständigheterna faktiskt föreligger. Någon heltäckande analys av tillämpningen av avstängningsbeslut låter sig inte göras, men det kan konstateras att avstängningarna är relativt få, vilket överensstämmer med lag och praxis.

5.3 Digitalisering

Digitalisering och hur digitalisering sker inom olika områden har stor påverkan på såväl kvalitetsutveckling, effektivitet och arbetsmiljö. Här beskrivs större IT-projekt och kvalitetsarbete med tydlig koppling till digitalisering som har påverkat organisationen under 2021.

5.3.1 Pågående digitaliseringsprojekt

Elevadministrationssystemet IST

IST Administration implementerades för elevadministration under 2021. Under våren genomfördes pilot och samtliga skolor förberedde i systemet inför nytt läsår.

Under höstterminen har SCB-rapportering och betygsadministration utförts i IST Administration.

Underlag för intern resursfördelning och interkommunal ersättning sker nu från IST Administration. När det gäller extern resursfördelning inväntas fortfarande leveranser från leverantör. Detta har inneburit att externa elever under hösten har behövts administreras i två system. I väntan på leveranser från leverantör har grundskoleförvaltningen arbetat med tillfälliga lösningar inom flera olika områden såsom exempelvis skolpliktsbevakning, kunskapskrav i förskoleklass, beställning av modersmålsundervisning och studiehandledning.

Höstterminens betygsadministration har utförts i det nya elevadministrativt systemet IST. Betygsadministrationen förflöt väl och alla skolor blev klara med betygen innan skolavslutningen. Redan nu planeras det för att några skolor kommer behöva extra stöd inför vårens betygsadministration. Gentemot leverantör pågår arbete med förbättringsförslag och begäran om förändring av systemet inför vårens betygssättning

På grund av utebliven leverans av e-tjänsten för externa enheter har stadens friskolor inte kunnat påbörja elevadministration i IST. Start av administration för fritidshem skulle enligt tidplan ske i november, men har blivit framskjuten till februari 2022 på grund av ofullständig leverans från leverantören. Hanteringen av förseningarna av IST beskrivs även under avsnittet intern kontroll.

Ny digital lärplattform

Upphandling av nytt LMS-system i lärplattformen blev klart juni 2021. Efter en rad användartester med olika referenspersoner beslutades att Vklass ersätter Pingpong. Vklass innehåller funktioner för kommunikation och administration av de elevnära processerna, bland annat närvarohantering, individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen samt utvecklingssamtal. Arbetsgrupper är formade utifrån ovan processer och har under hösten arbetat med hur funktionerna ska rekommenderas användas som stöd i processerna. Pilotskolor är utsedda och förbereds att starta i januari 2022 för skolledning, skolpersonal, vårdnadshavare och elever.

Övertagande av verksamhetsnära system

Som en del av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, samordning och finansiering av digital utveckling och förvaltning kommer grundskoleförvaltningen tillsammans med de två andra skolförvaltningarna under 2022 att ta över ansvaret för verksamhetsspecifika tjänster inom utbildningsområdet från Intraservice.

Övertagandet ska vara klart 2022-08-01 då en ny organisation och förvaltningsmodell ska vara etablerad. Ett projekt med gemensam styrgrupp startades under 2021. Under året har olika arbetsgrupper jobbat med bland annat tjänsteinnehåll och avgränsningar, kompetensbehov och bemanning samt ekonomi. Projektet bedöms ligga i fas enligt projektplan.

Digitalisering av Kulturskolan

Grundskoleförvaltningen har under 2021 genomfört ett projekt inom Kulturskolan för att inventera befintlig IT-utrustning och säkerställa funktionalitet för Kulturskolan i stadens IT-miljö. Mot slutet av året genomfördes större inköp för att höja den tekniska nivån så att alla medarbetare och enheter har tillgång till modern

och ändamålsenlig utrustning. Under 2021 har också en förstudie genomförts inför kommande upphandling av nytt verksamhetssystem som ska stödja i planering, genomförande, uppföljning och utvärdering av kulturskolans arbete med mål och uppdrag.

Screening med AI

Utifrån uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2021 om att screena elevers läsförmåga med hjälp av AI, startades under hösten 2021 en pilot med tio grundskolor. Utbildning av screeningtjänsten och en teknisk implementering är genomförd, dessutom har samtliga elever i årskurs 2 och årskurs 5 genomgått en första screening under hösten. Resultaten ligger i linje med pilotskolornas specialpedagogers tidigare kartläggnings – och bedömningsstöd. Dock har nya dimensioner framkommit som är av intresse för skolorna att analysera. Det är underlag som tidigare inte synliggjorts i det tidigare kartläggningsmaterial som används. Det är en stor bidragande faktor till att responsen från skolorna till största del har varit positiva. Nästa period av screening genomförs i april. Därefter kommer hela pilotprojektet att sammanställas i en utvärderingsrapport och presenteras i samband med delårsrapport augusti.

5.4 Lokalförsörjning och kapacitet

Ombyggnation Påvelundsskola

Påvelundsskolans om- och tillbyggnation beräknades vara klar innan sommaren 2024 för att kunna ta emot elever höstterminen 2024. I delårsrapport augusti rapporterade förvaltningen att projektets komplexitet medfört en försening med sex månader. Projektet bedöms nu försenas ytterligare, vilket innebär att skolan tidigast kan ta emot elever höstterminen 2025. Förseningen kan medföra utmaningar för skolplaceringar och kapacitet inom det geografiska området där skolan är placerad. Risken för kapacitetsbrist inom området kommer löpande att bevakas, utvärderas och omhändertas i förvaltningens kapacitetsplanering.

Ny Åkeredsskola

I delårsrapport augusti rapporterade förvaltningen att byggnadsnämnden fattat beslut om rivningslov, enligt stadsbyggnadskontorets förslag, och godkänt förhandsbesked för nybyggnation. Beslutet om förhandsbesked överklagades till Länsstyrelsen som avslog klaganden och under december 2021 vann förhandsbeskedet laga kraft. Nästa steg i processen är att hyresbeslut ska tas i grundskolenämnden och investeringsbeslut ska tas i lokalnämnden. Därefter kan lokalförvaltningen arbeta vidare med att ta fram handlingar för ansökan om bygglov. Rivning av den tomma byggnaden förväntas påbörjas under 2022.

Leveranser av fastigheter under 2021 och januari 2022

Under 2021 har fyra fastigheter levererats till grundskoleförvaltningen. Dessa fastigheter innefattar; Glöstorpskolan, Backaskolan, Lärjeskolan och Långedragsskolan. Leveransen av Glöstorpskolan innebär att förvaltningen får ytterligare 470 platser i tillförd kapacitet. Backaskolan, Lärjeskolan och Långedragsskolan har ersatt tidigare utdömda fastigheter och medför därmed inte

någon ytterligare tillförd kapacitet.

Under januari 2022 tillkommer två fastigheter, Skytteskolan och Lilla Gårdsstensskolan. Fastigheterna innebär att förvaltningen får ökning av kapaciteten med totalt 950 platser, varav 20 platser avser grundsärskola. I Skytteskolans lokaler har grundsärskola, storkök samt matsal varit driftsatt sedan höstterminen 2021. Ovan färdigställda fastigheter har beställts av tidigare stadsdelsnämnder.

Eftersatt underhåll

Eftersatt underhåll av ledningar och rör i mark kopplat till fastigheter har lett till konsekvenser för verksamheten under hösten 2021. Flera skolfastigheter har tillfälligt akut stängts till följd av det eftersatta underhållet. Stängningarna har lett till ökad arbetsbelastning för skolledning och inneburit att medarbetare och elever behövt evakueras till andra lokaler eller övergå till distansundervisning.

Grundskoleförvaltningen och lokalförvaltningen har träffats i syfte att effektivisera och samordna den akuta hanteringen rörande de drabbade fastigheterna. Lokalförvaltningen har särskilt fokus på denna form av underhållsåtgärder och har nominerat ett större antal objekt i behov av åtgärder. Kopplat till befintligt status och skick inom fastighetsbeståndet är risken överhängande att liknande händelser sker under 2022. Risk om eftersatt underhåll för ledningar och rör är sedan tidigare lyft i grundskolenämndens risk- och sårbarhetsanalys.

Ovan beskrivna händelser och risker belyser vikten av att förvaltningen har tillgång till överkapacitet i sina fastigheter. I det akuta skedet behöver elever och personal snabbt kunna omlokaliseras för att minimera negativa konsekvenser för verksamheten.

5.5 Hållbar utveckling

Hållbar utveckling handlar om att tillgodose dagens behov utan att äventyra framtida generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är tre dimensioner som behöver samspela.

I Göteborg är den sociala hållbarheten i tydligt fokus med övergripande målsättningar kring en Jämlig Stad och ambitionen att inga av stadens områden 2025 ska klassificeras som särskilt utsatta. Det politiska intresset är stort kring sociala hållbarhetsfrågor som gängkriminalitet, hedersrelaterat våld och förtryck och våldsbejakande extremism. Ur grundskolenämndens perspektiv är dessa frågor tätt sammanlänkade genom att skolans främsta möjlighet till påverkan handlar om ett aktivt och systematiskt arbete mot kränkande och diskriminerande behandling där arbete med att tidigt utmana normer är ett bärande element, liksom att tydliggöra möjliga framtidsvägar och bidra till framtidstro. Grundskoleförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla och stödja detta arbete genom kompetenshöjning samt samverkan med civilsamhället.

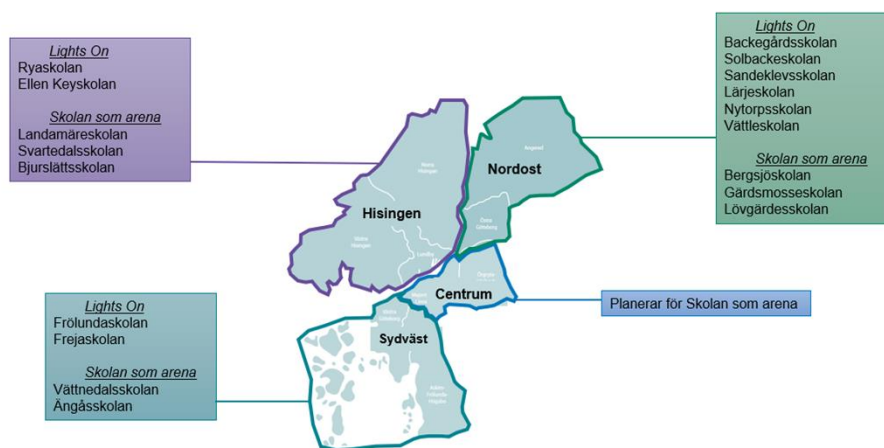
Grundskolenämnden har stora möjligheter att bidra till en socialt hållbar stad. Fullföljda grundskolestudier som möjliggör vidare studier på gymnasieskolan är en av de viktigaste faktorerna för ett vuxenliv präglat av samhällelig inkludering. Men

grundskolan är också en av de verksamheter som bedrivs i stadens alla områden, och som möter unga och deras föräldrar på en daglig basis. Det medför stora möjligheter att även i en bredare mening kunna bidra till barns och ungas uppväxtvillkor och bidra till ett områdesarbete.

Att vara delaktig och kunna påverka sin vardag är viktiga aspekter för social hållbarhet. Skolan är en plats där barn och unga kan få möjlighet till detta. Vi vet att elevers möjlighet till delaktighet i skolan främst är avhängigt de vuxnas inställning och demokratiska förhållningssätt. Under året har förvaltningen fortsatt arbetet med att implementera riktlinjen för delaktighet och inflytande bland annat genom kompetenshöjande insatser för lärare och en satsning på elevråd.

Skolan som arena och Lights On

Erfarenhet visar att för att grundskolor på ett hållbart sätt ska kunna bidra i arbetet för områdesutveckling behövs en organisering där skolledningen kompletteras med en koordinerande funktion som finns på varje skola. Inom ramen för *Jämlik Stad* har *Skolan som arena* under några år bedrivits på åtta skolor i stadens mer utsatta områden. Syftet med *Skolan som arena* är att skolan utgör en mötesplats där det erbjuds aktiviteter före och efter lektionstid för barn och boende i området. Satsningen har sedan 2021 samfinansierats av grundskoleförvaltningen och socialförvaltningarna. Under 2021 etablerades ett samarbete mellan grundskoleförvaltningen, *AB Framtiden* och socialförvaltningarna i syfte att utöka *Skolan som arena*-paraplyet med ytterligare skolor där konceptet *Lights On* etableras. Arbetssättet är detsamma som inom *Skolan som arena*. *AB Framtidens* lokala bolag finansierar koordinatörer som finns på varje skola, men är anställda inom socialförvaltningarna. *Lights On* har under 2021 etablerats på tio skolor. Sammantaget finns arbetssättet nu etablerat på arton skolor i staden.

De viktigaste framstegen i arbetet under 2021 utgörs av breddningen till fler skolor och en fördjupad samverkan med fler aktörer. I samverkan med socialförvaltningarna säkrades medel för att anpassa skolornas lås och larm på ett sätt som möjliggör samarbetspartners närvaro på skolorna före och efter skoltid.

Samverkan för familjer

Inom staden utvecklas ett familjecentrerat arbetssätt för barn och unga i åldern 6–18 år med fokus på att förbättra uppväxtvillkoren genom att stärka familjen med

hälsöfrämjande och förebyggande aktiviteter. Det familjecentrerade arbetssättet har sedan tidigare utvecklats för barn 0-6 år, och för dessa åldrar finns samverkansavtal som inkluderar samfinansiering mellan staden och Västra Götalandsregionen. Insatserna för familjecentrerat arbetssätt för barn och unga 6-18 år finansierades 2021 och planeras inför 2022 finansieras inom grundskoleförvaltningens och socialförvaltningarnas egen budget. Staden behöver samlas inför förhandlingarna med regionen utifrån behovet av att utöka åldersspannen i framtida avtal rörande det familjecentrerade arbetssättet.

Inom det familjecentrerade arbetssättet för skolåren finns i alla stadsområden koordinatörer, inom både grundskoleförvaltningens elevhälsa samt i socialförvaltningarna, som möjliggör de för familjer helt avgörande kopplingarna mellan elevhälsan, primärvården, socialtjänsten och psykiatrin. Föräldraskapsstöd är ett viktigt fokusområde. Viktiga steg har tagits under 2021 då det fattades gemensamma beslut i staden om principer för stadens genomförande av det generella föräldraskapsstödsprogrammet ABC. Grundskoleförvaltningen har fattat inriktningsbeslut så att elevhälsopersonal i samverkan med socialtjänst kan erbjuda föräldrar föräldraskapsstöd i varje stadsområde.

Hälsöäventyren

Under 2021 tog grundskoleförvaltningen över *Hälsöäventyren* i staden. *Hälsöäventyren* erbjuder skolor möjlighet att ta del av en upplevelsebaserad pedagogik där teman som måltidsvanor och kost, stresshantering och sömn, tobak, pubertet och sexualitet m.m. *Hälsöäventyren* finns i dag i Centrum och Sydväst. I och med övergången till grundskoleförvaltningen möjliggörs en utveckling med fokus på hela staden och områden där insatserna behövs bäst. Framtida finansiering av arbetet behöver säkras i samverkan med Västra Götalandsregionen inom ramen för stadens folkhälsoavtal.

Ungdomsfullmäktige

2021 har grundskoleförvaltningen för första gången samordnat valet till Ungdomsfullmäktige. Valresultatet landade på 17,11 procent jämfört med förra årets 17,6procent. Det i princip oförändrade resultatet ska ses mot bakgrund av ett antal års sjunkande resultat. Grundskoleförvaltningen har detta år fokuserat på att bygga hållbara strukturer, etablera relationer och lägga en god grund för framtida arbete.

Miljöledningssystem

Hösten 2020 antog kommunfullmäktige ett miljöledningssystem för staden, Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning. Anvisningen innehåller bestämmelser om systematisk miljöledning och gäller för stadens nämnder och bolagsstyrelser. Den syftar till att effektivisera styrningen så att staden ska få bättre förutsättningar att minska sin sammantagna negativa miljöpåverkan samt öka måluppfyllelsen i gemensamma mål. Miljöförvaltningen genomförde hösten 2021 rådgivande revisioner med berörda nämnder, vars syfte var att stämna av hur långt varje förvaltning och bolag har kommit i sin implementering av ett systematiskt miljöarbete. Grundskolenämnden bedömdes vara i en förberedelsefas för ett systematiskt miljöarbete.

2020 antogs Grundskoleförvaltningens riktlinje *Lärande för hållbar utveckling* och

ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan, i vilken strategier har utarbetats. I juli 2021 bildades *Enheten för hållbar utveckling*, vilken kommer ha huvudansvar för förvaltningens arbete med den systematiska miljöledningen.

Kompetensstärkning inom miljöfrågor och ekologisk hållbarhet

Grundskoleförvaltningen har genomfört grundläggande miljöutbildningar med medarbetare inom enheter för fastighet, måltid, lokalvård och vaktmästeri. Dessa verksamheter står för betydande delar av förvaltningens möjligheter att minska sin klimatpåverkan.

Tolv av grundskoleförvaltningens rektorer/biträdande rektorer har deltagit i en pilotomgång av utbildning för skolledare i att leda lärande för hållbar utveckling. Serien är ett samarbete mellan Karlstads Universitet och Universitets- och högskolerådets verksamhet *Den globala skolan* som erbjuder kompetensutveckling inom lärande för global hållbar utveckling och interkulturell förståelse.

Inom ramen för samverkanssatsningen *Framtidsambassadörer*, som genomförts i samverkan mellan grundskoleförvaltningen, Universeum och Göteborg och co:s Näringslivsgrupp, har utvecklingsprogrammet *Globala målen i skolan* arbetats fram. Programmet inkluderas från 2022 i grundskoleförvaltningens ordinarie samverkan med Universeum och erbjuds skolor.

5.6 Rapportering av pågående uppdrag samt viktiga händelser

Här beskrivs inledningsvis arbete utifrån större förändringsprojekt som skett under året och därefter beskrivs arbetet med politiska uppdrag samt andra viktiga händelser.

5.6.1 Förändringsprojekt och mottagande av verksamhet 2021

Under 2021 förändrades nämndens verksamhets- och ansvarsområde i och med mottagande av nya verksamheter. Nedan beskrivs även det fortsatta förändringsarbetet utifrån nämndens beslut med ny skolenhetsorganisation.

Implementering av ny skolenhetsorganisation

Grundskoleförvaltningen har under året förberett och verkställt ny skolenhetsorganisation i enlighet med grundskolenämndens beslut i juni 2020. Genomförandet har inneburit att grundskoleförvaltningen, från och med den 1 juli 2021, har en ny skolenhetsorganisation. Skolenheterna är indelade i 76 skolområden som var och en leds av en rektor och ett antal biträdande rektorer. Skolområdena tillhör geografiskt något av grundskoleförvaltningens fyra utbildningsområden, som i sin tur motsvarar Göteborgs Stads fyra stadsområden. Respektive utbildningsområde leds av en utbildningschef. Elevhälsan är i huvudsak organiserad under respektive rektors ansvar och elevhälsochef finns organiserad under utbildningschef i varje utbildningsområde för att säkra samordning och professionsutveckling inom utbildningsområdet och i grundskoleförvaltningen som helhet.

Det fortsatta implementeringsarbetet sedan omorganiseringen har framförallt bestått

i att formera de nya ledningsteamerna ytterligare, bygga organisatoriska och systemmässiga strukturer för tydliggörande av ansvar och roller samt stärka ledningsgrupps- och kulturarbetet inom och mellan ledningsteamerna. Grundskoleförvaltningens satsning på ledningsutveckling är en viktig del i det fortsatta arbetet med implementeringen av den nya skolenhetsorganisationen.

Ny skolenhetsorganisation steg 2

Arbetet med återstående delar av skolenhetsutredningens grundläggande principer har under senare delen av år 2021 fortsatt. Arbetet med steg 2 i den nya skolenhetsorganisationen handlar om att utreda, planera och genomföra en ändamålsenlig, rättssäker och effektiv organisering av:

- Grundsärskolan
- Utbildningsområdes- och stadengemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskola
- Styrning och ledning för en samlad elevhälsa

Målet är att skapa bra förutsättningar för elever med behov av särskilt stöd i undervisningen. Tillgången till platser på grundsärskola och särskilda undervisningsgrupper är i dagsläget ojämnt i antal och ojämnt fördelade i utbildningsområdena och över Göteborgs Stad. Målsättningen är att alla elever ska ha samma rätt att få sitt stöd tillgodosett nära hemmet i lokaler som är anpassade och utgör en bra lärmiljö. Syftet är att ge elever stärkta förutsättningar med hög kvalitet i undervisningen, inkludering och delaktighet.

Området styrning och ledning för en samlad elevhälsa handlar om att skapa förutsättningar för att elevhälsan fortsatt ska utvecklas som en helhet där lärande och hälsa hör ihop. I dagsläget ansvarar olika delar för utveckling av elevhälsan. Uppdraget syftar till att rektorer tillsammans med elevhälsochefer och utbildningschefer ska få bättre förutsättningar att leda och utveckla en hälsofrämjande skola. Arbetet kommer att fortsätta under 2022 och i vissa delar sannolikt innebära förslag på organisatoriska förändringar.

Överföring av måltid, lokalvård och vaktmästeri

I januari 2021 överfördes verksamhetsområdena måltid, lokalvård och vaktmästeri över till grundskoleförvaltningen från de upplösta stadsdelarna. Grundskoleförvaltningen tog emot cirka 1100 nya medarbetare från tio stadsdelar och tre verksamhetsområden. Verksamhetsområdena placerades under avdelningen för ekonomi, lokalförsörjning och service. Eftersom grundskoleförvaltningen under 2021 omorganiserade utbildningsområdena anpassades verksamhetsområdenas organisation för att ge service till de fyra nya utbildningsområdena.

Implementeringen av måltid, lokalvård och vaktmästeri har varit utmanande ur flera aspekter. Parallellt med löpande verksamhet har nya rutiner och riktlinjer arbetats fram för att skapa en enhetlig organisation. Pandemin påverkade måltidsverksamheten tidigt då flera skolor övergick till distansundervisning, vilket innebar att måltidsserveringen i grundskolan fick ställa om till utlämning av förpackade måltider. För att minimera smittspridningen på bästa sätt och samtidigt säkra kommunikationen i den nya verksamheten har digitala hjälpmedel varit

avgörande, detta har möjliggjort ett förhållandevis nära ledarskap.

Trots pandemin och implementeringen av en ny organisation har verksamheten arbetat med utvecklingsuppdrag för att ge bästa möjliga service till utbildningsområdena. Inom måltidsverksamheten har ett nytt kostdatasystem arbetats fram som nu till stora delar är driftsatt. Måltid har också infört nya rutiner för specialkost, anpassade kostnader samt områdesgemensamma matsedlar byggda på en förvaltningsgemensam meny för att bidra till en likvärdig skolmåltid i staden.

Vaktmästeriet är det verksamhetsområde som troligtvis genomgått de största omställningarna av arbetsrutiner under året. Från att, i de flesta stadsdelarna, varit en sammanhållen vaktmästarorganisation som servat alla stadsdelens verksamheter inom skola, förskola och äldreomsorg riktar nu vaktmästaren hela sin tid till ett fåtal skolor med regelbundna ronder. Under året ska också samtliga vaktmästare ha genomgått anläggningsskötartutbildning för att kunna säkerställa sin del av uppdraget inom det systematiska brandskyddsarbetet.

Överföring av kulturskolan och kultur i skolan (KULIS)

Under 2021 har Kulturskolan och kultur i skolan (KULIS) överförts till grundskoleförvaltningen. Kulturskolan och KULIS är en verksamhet som tidigare var uppdelad på stadsdelarna och fungerat på olika sätt.

Kulturskolan har under året erbjudit fler öppna verksamheter, fler lovverksamheter och även digital undervisning för att under pandemin kunna möta så många deltagare som möjligt. Kulturskolan kommer under 2022 att genomföra en större organisationsförändring för att bättre kunna erbjuda en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga och bidra till en meningsfull fritid.

För att vidare utveckla den digitala undervisningen har kontakter för erfarenhetsutbyte tagits med Stockholm och Malmö. Under 2021 har även en förstudie som syftar till att hitta ett bättre lämpat systemstöd för bland annat digital undervisning genomförts.

Kultur i Skolan, KULIS, har under 2021, såsom alla andra, påverkats av pandemin och dess följdverkningar. Skolorna har av naturliga skäl haft svårare att åka på och ta emot kulturella besök. Under året har tre digitala kulturombudsmöten med skolornas kulturombud genomförts. Under 2022 kommer nya informationssatsningar gentemot skolorna göras och stöd kommer att erbjudas.

Stadens nya bokningssida för barn- och ungdans, KuBo har lanserats. Utbudet innehåller scenkonst, museibesök och skolbio bokningsbart för alla registrerade användare. Vid inköp prioriterades klassrumsföreställningar i möjligaste mån och en över staden geografisk spridning för att underlätta för skolorna, med hänsyn till rådande läge.

Från Kulturrådet beviljades läsåret 21/22 nya medel för projekt inom Skapande Skola. Under året har cirka 150 projekt genomförts på skolorna. Kultur i Skolan har prioriterat "Skola som arena-skolor", skolor utifrån högt socioekonomiskt index och skolor som tidigare inte tagit så stor del av Kultur i skolans utbud. Grundskolor har erbjudits längre serier av aktiviteter tillsammans med professionella kulturutövare/ konstnärer för att på så sätt bättre kunna se till elevernas behov.

5.6.2 Uppdrag från nämnden och andra viktiga händelser

Under 2021 har förvaltningen fått omkring 50 uppdrag från nämnden att utreda eller genomföra. Uppdragens karaktär och omfattning varierar och många av dem har återrapporterats under året i form av muntlig presentation eller som ett eget tjänstutlåtande. Nedan beskrivs status och förslag till att avsluta ett antal uppdrag som ännu inte har förklarats fullgjorda. Det första uppdraget är från 2020.

Uppdrag som föreslås att avslutas i och med årsrapport 2021

1. Uppdrag att inkludera frukost och mellanmål som pedagogisk måltid

Grundskolenämnden gav den 17 november 2020 § 292, förvaltningen i uppdrag att inkludera frukost och mellanmål som pedagogisk måltid. Förvaltningen har tagit fram riktlinje för fri och subventionerad kost (pedagogiska måltider) där frukost och mellanmål är inkluderade.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

2. Uppdrag att säkerställa och redovisa för nämnden att kvalitetsledningssystemet för elevhälsans medicinska insats (EMI) är känt i den egna organisationen samt att all hälso- och sjukvårdspersonal på samtliga enheter har kunskap om sekretesslagstiftningen.

Grundskolenämnden gav den 16 mars § 70, förvaltningen i uppdrag att säkerställa och redovisa för nämnden att kvalitetsledningssystemet för elevhälsans medicinska insats (EMI) är känt i den egna organisationen samt att all hälso- och sjukvårdspersonal på samtliga enheter har kunskap om sekretesslagstiftningen.

Under våren 2021 tillsattes en arbetsgrupp med uppdrag att bidra till att kvalitetsledningssystemet för elevhälsans medicinska insats (EMI) blir känt i organisationen. Arbetsgruppens arbete har resulterat i att de medicinskt ledningsansvariga (MLA) har presenterat ledningssystemet i respektive rektorsgrupp. Liknande presentationer kommer regelbundet att genomföras på rektorsmöten.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

3. Uppföljning av elever som har placerats i klasser som har utökats med extra platser och återkomma till nämnden med förslag på åtgärder för bättre arbetsmiljö för både elever och lärare

Grundskolenämnden gav den 18 maj § 124, förvaltningen i uppdrag att följa upp elever som har placerats i klasser som har utökats med extra platser och återkomma till nämnden med förslag på åtgärder för bättre arbetsmiljö för både elever och lärare

Sammantaget var det fyra skolor som fick elever placerade över deras angivna maxkapacitet i samband med skolplaceringarna inför läsåret 21/22:

Skolenhet	Årskurs	Överplacering	Orsak
Bärbyskolan F-6	F	1 över max	Kapacitetsbrist
Gunnilseskolan F-6	F	2 över max	Kapacitetsbrist
Hagenskolan F-6	F	1 över max	Felplacering

Skolenhet	Årskurs	Överplacering	Orsak
Kärraskolan	4	1 över max	Kapacitetsbrist

Inför att placeringar gjordes på Bärbyskolan F-6, Gunnilseskolan F-6 och Kärraskolan F-6 har avväganden gjorts mellan de pedagogiska förutsättningarna, lokalernas förutsättningar, regelverket för skolplaceringar och konsekvenserna för eleverna utifrån om kapaciteten överträds eller inte. I samtliga av fallen har bedömning gjorts att skolorna klarar de aktuella placeringarna över max och placeringarna har varit inom lokalernas kapacitet (vidare kallat teknisk kapacitet). I de fall det behövts har den lokala arbetsmiljö setts över i samband med placeringarna och åtgärder arbetats vidare med, exempelvis i fallet kring Bärbyskolans matsal. Placeringen på Hagenskolan F-6, däremot, var en felplacering med följderna att den aktuella eleven hade rätt till platsen trots att kapaciteten var överträdd. Även i detta fall är placeringen inom skolans tekniska kapacitet och ärendet har hanterats lokalt i samband med placering. Då alla placeringar gjorts inom ramen för skolornas tekniska kapacitet, det rör sig om marginella avvikelser gentemot angivet max och lokala bedömningar gjorts inför placeringarna, bedömer förvaltningen att ytterligare åtgärder inte är nödvändiga på kort sikt.

En aspekt som är viktig i sammanhanget är dock att kapaciteten i staden är planerad utifrån norm och max. Avsikten är att skolorna ska fyllas till normkapacitet i samband med de årliga skolplaceringarna och ha marginalen till maxkapacitet tillgänglig för inflyttningar och dylikt. Vid årets placeringar har flera skolor behövt fyllas till max direkt, vilket innebär att det finns begränsat eller ingen marginal kvar för löpande placeringar i vissa områden och årskurser, såsom Kärraområdet årskurs 4 samt Gamlestadsområdet, Östra Angered och östra delarna av Centrum i årskurs 7. Det resulterar i att det kommer krävas avväganden inför eventuella löpande placeringar, där det utifrån ett pedagogiskt, lokalmässigt och arbetsmiljömässigt perspektiv kan leda till att regelverket inte kommer kunna följas i dessa områden under läsåret. Detta är en utmaning som förvaltningen ser framöver också, varvid det i kommande läsårs regelverk för placeringar skrevs in en ventil med möjlighet att göra lokala avvikelser från regelverket om kapaciteten inte är tillräcklig. Genom detta samt ett utvecklat och tidigarelagt kapacitetsplaneringsarbete från och med innevarande läsår, ser förvaltningen att det skapas bättre förutsättningar för en god arbetsmiljö för såväl elever som personal framöver.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

4. Utvärdering resursfördelningsmodell - uppdrag att utreda ersättningen till de äldre fritidshemsbarnen samt ersättningen till nyanlända, att återkomma med tidplan för när de identifierade rekommendationerna förväntas vara genomförda samt kontinuerligt hålla nämnden informerad om hur arbetet fortlöper samt återkomma med uppföljning av effekterna av de genomförda förändringarna

Grundskolenämnden gav den 18 maj § 124, förvaltningen i uppdrag att utreda ersättningen till de äldre fritidshemsbarnen samt ersättningen till nyanlända, att återkomma med tidplan för när de identifierade rekommendationerna förväntas vara genomförda samt kontinuerligt hålla nämnden informerad om hur arbetet fortlöper

samt återkomma med uppföljning av effekterna av de genomförda förändringarna.

Grundskoleförvaltningen har inom ramen för ordinarie budgetprocess fördjupat utrett förutsättningarna för att verkställa de rekommendationer som utvärderingen av resursfördelningsmodellen identifierade. Rekommendationerna avser ersättningsnivån för äldre fritidshemsbarn och nyanlända. Givna budgetramar för 2022 medgav inte att rekommendationerna kunde verkställas utan betydliga konsekvenser för andra delar av elevpengen varför de föreslagna förändringarna inte fanns med i budget 2022.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

5. Ersättning för statsbidraget skolmiljarden 2021 - uppdrag att i årsrapport 2021 synliggöra på ett övergripande plan vilka insatser de extra resurserna använts till

I syfte att förbättra förutsättningarna för elever att få den utbildning de har rätt till, trots pandemin, beslutade nämnden den 18 maj § 125, om justerade ersättningsbelopp till samtliga kommunala och fristående skolors verksamhetsformer. Den extra kompensatoriska satsningen finansierades dels av statsbidraget "skolmiljarden" dels av en extra satsning från nämnden, totalt 100 Mnr.

I delårsrapport augusti redogjordes för hur de kommunala och fristående skolorna planerade att använda den extra covid ersättningen. Sammanfattningsvis har 90 procent av de 70 Mnr, som fördelades till de kommunala skolorna, bokförts på personalkostnader, se bilaga. Här återfinns en mängd insatser såsom extra vikarier, förstärkning av personal i vissa ämnen, specialpedagogik och fritidshem, skolbibliotek och lovskola. Av de resterande kostnaderna, övriga verksamhetskostnader, är de största bokförda posterna kostnader för läxhjälp, inhyrd personal, läromedel och IT-material

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

6. Grundskolenämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram en kommunikationsplan avsedd att underlätta implementeringen av riktlinjen gentemot elever och vårdnadshavare enligt yrkandet från (L), (M) och (D)

Den 19 oktober 2021 § 244, gav nämnden förvaltningen i uppdrag att ta fram en kommunikationsplan avsedd att underlätta implementeringen av riktlinjen gentemot elever och vårdnadshavare enligt yrkandet från (L), (M) och (D). Grundskoleförvaltningen har skapat en kommunikationsplan för att på ett bra sätt kommunicera och informera om förväntansdokumentet och det stödmaterial som finns till hjälp för skolorna i implementeringen. Kommunikationsplanen började följas i juni 2021 och innehåller just nu planerade informationsinsatser fram till och med augusti 2022.

Under april och maj månad genomfördes en dialogprocess med rektorer, vårdnadshavare, elever och annan skolpersonal inför framskrivandet av ett övergripande förväntansdokument mellan hem och skola. Under rektorsverkstaden i november fick samtliga rektorer/biträdande rektorer information om förväntansdokumentet och fördjupning av läroplansområdet "Samverkan mellan skola och hem". Första kvartalet 2022 planeras för rektorer/biträdande rektorer en

grundlig genomgång av förväntansdokumentet samt av det material som finns till stöd för skolorna i deras implementeringsarbete. Planen kommer att förändras över tid om behov finns.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

7. Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att återkomma till nämnden med en lägesrapport gällande insatserna i Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism som rör Grundskolenämnden, samt vilka insatser som är planerade under resterande programperiod 2021-2023.

Den 16 november 2021 § 273, gav nämnden förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med en lägesrapport gällande insatserna i Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism som rör Grundskolenämnden, samt vilka insatser som är planerade under resterande programperiod 2021-2023.

Grundskoleförvaltningen gav grundskolenämnden den 7 dec 2021 en muntlig lägesrapport gällande insatserna i Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism. Redovisningen hänvisade bland annat till den uppföljning av nämnda plan som gjordes under november månad. En sammanfattning av uppföljningen beskrivs även i årsrapporten under avsnitt 5.5. Under presentationen hänvisades också till en översikt över de centralt pågående aktiviteter som sker i arbetet mot rasism. Nedan följer några exempel på vad som planeras ske framöver inom arbetet mot rasism:

- Vidareutveckling av utbildning kopplad till skapandet av Planer mot diskriminering och kränkande behandling. Grundskoleförvaltningen kommer fortsätta följa upp att kränkningar och åtgärder korrelerar.
- Metodmaterial för skolor - Grundskoleförvaltningen kommer även som en åtgärd under våren 2022 ta fram ett metodmaterial som ger skolor ett tydligt stöd i arbetet för att motverka rasism. Materialet lanseras i juni 2022.
- Trygghetsenkät - Under 2022 kommer grundskoleförvaltningen ta fram en gemensam trygghetsenkät som skolorna kan använda sig av. Denna kommer specifikt lyfta diskrimineringsgrunderna för att skolorna ska få en tydligare bild kring hur otryggheten ser ut, bland annat kopplat till rasism.
- Nya kursplaner - Under det kommande året kommer de nya kursplanerna att träda i kraft och där stärks skrivningar om skolans ansvar för att förebygga och motverka olika former av intolerans, våld och förtryck. Detta kommer betonas i det implementeringsarbete av kursplanerna som grundskoleförvaltningen kommer att vara inblandade i.
- Stöd i arbetet mot kränkningar på nätet
- Toleransprojektet - Toleransprojektet bedrivs på fem skolor i förvaltningen. Projektet syftar till ökad tolerans bland ungdomar. Projektet kommer under 2022 följas nära och utvärderas.
- Samverkan med Levande historia Göteborg -Fortsatt samverkan med Levande historia Göteborg en viktig del i arbetet mot rasism. Samverkansprojekt kommer därefter erbjudas skolorna.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

8. Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att kortsiktigt säkerställa att det

förvaltningsgemensamma överskott som prognostiserats kan användas för att för alla skolor möjliggöra införskaffandet av ytterligare läromedel på ca 850 kr per elev. + Grundskoleförvaltningen får i tilläggsuppdrag att, utöver den analys som redan genomförs beträffande läromedel, även undersöka om budgeteringsverktyg och styrdokument kan utvecklas för att stödja rektorer att avsätta tillräckligt med medel till läromedel, som motsvarar Finlands nivå (ca 1500 kr) per elev och år

Den 16 november 2021 § 290, gav nämnden förvaltningen i uppdrag att säkerställa att det prognosticerade överskottet användes till att införskaffa ytterligare läromedel på cirka 850kr per elev, vilket motsvarar 42 Mnkr.

Förvaltningen gick därefter ut med information till verksamheten och uppmanade att göra extra beställningar av läromedel. Sammanlagt köptes läromedel för 45 Mnkr, vilket motsvarar cirka 900 kr per elev.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Övriga uppdrag och händelser

Prao

Under läsåret 2020/2021 beslutade förvaltningen att prao ute på arbetsplatser inte skulle genomföras på grund av pandemin. I enlighet med skollagen kan prao ersättas av andra arbetslivsorienterade insatser om det finns synnerliga skäl. En arbetsgrupp fick därför i uppgift att sammanställa material för detta ändamål. Materialet lades upp på intranätet. I slutet av vårterminen gjorde Göteborgsregionen en uppföljning av hur skolorna arbetat med arbetslivsorienterade insatser och resultatet presenterades i en rapport *Uppföljning av inställd prao läsåret 2020/2021*. Rapporten visade att de intervjuade rektorerna, lärarna och eleverna upplevde att de aktiviteter som genomförts på skolan istället för inställd PRAO var meningsfulla, men inte kunde ersätta möjligheten att delta i arbete på en riktig arbetsplats. Flera av de intervjuade menade att det material som skolorna använt, framöver skulle kunna vara ett bra komplement till PRAO.

Drogförebyggande arbete

Grundskoleförvaltningen fick i uppdrag 2020-01-15 att återkomma till nämnden med en redogörelse hur förvaltningen arbetar med det drogförebyggande arbetet; beskriva hur resultaten i Göteborgs stads drogvaneundersökning används i det förebyggande arbetet på skolorna samt säkerställa att Göteborgs stads drogpolicy tillämpas och om nödvändigt uppdateras. Fortsatt arbete med att ta fram en handlingsplan, kommunikationsplan samt stödmaterial pågår, tillsammans med samverkansaktörer från Social Centrum.

5.7 Intern styrning och kontroll

Grundskolenämnden ansvarar för att det finns en organisation och anvisningar för hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas. Nämnden ska försäkra sig om att den interna kontrollen är tillräcklig och ändamålsenlig. Internkontrollplanen följdes upp i delårsrapport augusti. Här sker en samlad uppföljning av de riskområden och planerade granskningar som identifierades i nämndens samlade riskbild inför 2021. Några områden har både varit aktuella för åtgärder och intern kontroll och nämns under båda dessa avsnitt.

Vissa av riskerna återfinns inom flera av de identifierade riskområden. Uppföljningen går därför inte igenom varje risk specifikt utan syftar till att beskriva åtgärdsarbetet i större drag samt synliggöra om det finns avvikelser mot planeringen som nämnden bör känna till.

5.7.1 Uppföljning av intern kontrollplan 2021

Nämndens interna kontrollplan 2021 anger att granskning skulle ske inom ett antal utvalda processer utifrån identifierade risker:

1. Bristande uppföljning av studiehundledning för nyanlända elever
2. Ny process för skolplacering i förskoleklass, grundskola, grundsärskola
3. Brister i uppföljning av långvarig frånvaro för elev
4. Brister i skolpliktsbevakning
5. Risk för otillåten påverkan
6. Risk att utdrag från belastningsregistret saknas
7. Avsteg från den löneadministrativa processen

Nedan beskrivs först två avvikelser från planerade granskningar och därefter beskrivs de granskningar som har genomförts under året.

Granskning kopplat till risken för att utdrag från belastningsregistret saknas har inte genomförts med anledning av att ny lagstiftning började gälla 1 juli 2021, vilket medför ett behov av att organisera om arbetet med att kontrollera brottsregisterutdrag. I korthet innebär förändringen att utdrag ska visas upp men inte lämnas in vilket medför en ny administrativ ordning vilken behöver implementeras i förvaltningens alla delar. Arbete har pågått under hösten men har inte implementerats. Under 2022 kommer anställningsavtalen att förändras i staden så att det av dessa är möjligt att utläsa huruvida registerutdrag har uppvisats i samband med att anställning ingås.

Granskning av den löneadministrativa processen har inte genomförts då omprioritering skedde för att säkra korrekt administration av ny organisation. Den löneadministrativa processen ingår även i stadsrevisionen varpå granskning skett i annan form.

Genomförda granskningar redogörs för i korthet i följande stycke.

1. Bristande uppföljning av studiehandledning för nyanlända elever

Kontrollaktiviteter enligt intern kontrollplan

Uppföljning av antal elever med rätt till studiehandledning på modersmål och antal elever som får tillgång till studiehandledning

Uppföljning

Uppföljningen inom internkontrollen visade att det tidigare inte har funnits samlad uppföljning och statistik i förvaltningen över alla elever som fått studiehandledning. Inom internkontrollen granskades statistiken för hur många studiehandledningstimmar som respektive skola köpt från utbildningsförvaltningen varje månad. Granskningen visade att det finns flera skolor i staden som inte köpt studiehandledning från Språkcentrum. Detta visar även Skolinspektionens granskning av studiehandledning i Göteborgs Stad och har tidigare påpekats av Stadsrevisionen. Granskningen visade dock att mottagningsenheten har genomfört ett utvecklingsarbete som syftar till ökad uppföljning av tillgång till studiehandledning för de elever som har tidigare har bedömts ha ett sådant behov.

Iakttagelser och bedömning

Genomförd granskning visade att det var svårt för huvudman att följa upp exakt hur många elever som får studiehandledning eftersom detta både kan organiseras på skolan och köpas in via språkcentrum. De uppföljningar som nu regelbundet genomförs av mottagningsenheten är därför positiva. Efter granskningen har mottagningsenheten skapat rutiner och följer varje termin upp stödinsatser för nyanlända elever som erbjuds på skolorna, bland annat timplaner, studiehandledning, modersmålsundervisning och undervisningsgrupper.

Granskningen lämnar inga ytterligare förslag på kontrollåtgärder utöver den förstärkta uppföljningen som redan genomförts. Uppföljningen inom området kommer att ske i samband med halvårs- samt helårsuppföljning.

2. Risker inom nya processen för skolplacering i förskoleklass, grundskola, grundsärskola

Kontrollaktiviteter enligt intern kontrollplan

Uppföljning av stickprovskontroll inför beslut om skolplacering och uppföljning av skolplaceringar som innebär avsteg från regelverket

Uppföljning

Uppföljningen genomfördes genom intervjuer samt dokumentgranskning av anvisningar och riktlinjer för placeringar i förskoleklass och grundskola samt rutinen för placeringar i grundsärskolan.

Enligt granskningen har den interna kontrollen innefattat omfattande stickprovskontroller. Handläggarna gick manuellt igenom samtliga placeringar innan beslut skickades ut. Nytt för detta år var ett separat diarium där korrespondens i samtliga ärenden registrerades vilket effektiviserat och kvalitetssäkrat kontakt med vårdnadshavare betydligt. När kontakter i specifika ärenden har tangerat försök till otillåten påverkan har en avvikelserapportering upprättats som kommunicerats till enhetschef och avdelningschef.

Placering inom grundsärskolan har hanterats manuellt. Handläggare har utgått från vårdnadshavares önskemål och varje elevs individuella behov. Det fanns en rutin för placering i grundsärskolan som har följts men när granskningen genomfördes saknades regelverk med tydliga kriterier. Efter granskningen har nämnden fattat beslut om reviderat regelverk för skolplacering så att detta även innefattar placering i grundsärskolan.

Iakttagelser och bedömning

Placering i grundsärskolan är komplext. I några fall har förvaltningen behövt ändra placeringen i efterhand då elevens placering inte matchat elevens behov, ibland på grund av lokalernas tillgänglighetsanpassning. Vidare har det förekommit att rektor har tagit beslut om placering eller att in- och utskrivningar inte har hanterats centralt. Dessa har rapporterats som avvikelser. I samband med att handläggare upptäckt avvikelserna har de även uppmärksammat att det på vissa skolenheter har funnits överinskrivningar.

Enligt den interna kontrollen gällande placering i grundskolan har placeringar till grundskolan utförts enligt enhetens planering och krav på dokumentation och kontroll. Det har framkommit få avvikelser och bedömningen är därför att den interna kontrollen av processen har haft avsedd effekt. Utifrån granskningen var bedömningen att processen för placering av elever i grundsärskolan behövde utvecklas.

3. Brister i uppföljning av långvarig frånvaro för elev

Kontrollaktivitet enligt internkontrollplan

Uppföljning av hur närvaroprocessen stödjer skolornas närvaroarbete

Uppföljning

Granskningen syftade till att undersöka användning av det stödmaterial som har tagits fram för att stödja skolornas närvaroarbete. Under mars 2021 implementerades materialet i de kommunala skolorna. Skolornas användning och erfarenhet av stödmaterialen var vid intervjutillfället begränsat. Granskningen innefattade intervjuer med två elevhälsochefer som ger en likartad bild av hur stödmaterialen tagits emot och hur det initialt har använts. Tidsperioden för implementeringen har inte varit ideal eftersom detta skedde under en omorganisation och pandemi. Många rektorer upplevdes ha fokus på annat håll. Det förekommer att närvarorapporteringen vid skolor är bristfällig.

Iakttagelser och bedömning

Bedömningen är att det behövs en ny implementeringsinsats med de nya skolledningsteamerna. Det finns ett behov av att följa upp att informationen om stödmaterialen har nått ut till alla berörda i samband med kommande implementeringsinsats. Det kan också finnas behov av stöd från förvaltningen så att alla skolor har en acceptabel närvaroregistrering.

4. Brister i skolpliktsbevakning

Kontrollaktivitet enligt internkontrollplan

Stickprov genom intervju och kontroll av dokumentation på ett antal skolor i varje utbildningsområde (placerade elever) samt förvaltningscentralt. Stickprov genom

intervju och kontroll av dokumentation förvaltningscentralt (oplacerade elever).

Uppföljning

Förvaltningen har tagit fram en ny anvisning för skolpliktsbevakningen. I denna granskning har implementeringen av anvisningen följts upp genom intervjuer och dokumentkontroll. Det har dock inte genomförts stickprov av hantering av oplacerade elever. De flesta intervjuade handläggare, rektorer och skoladministratörer kände till den nya anvisningen och var den är publicerad.

Anvisningen upplevs av de flesta intervjuade stödja utredning och dokumentation vid skolpliktsbevakning. Dock uppger några av de intervjuade att det finns otydlighet i vem som har ansvar för vad inom skolpliktsbevakningen, vad som ska ske centralt i förvaltningen och vad som ska utföras lokalt på en skola. Intervjuade upplever att det är svårt att veta vem som har ansvar för den generella skolpliktsbevakningen, exempelvis när elever flyttar in i närområdet. Otydlighet upplevs också gällande ansvar vid avslut av elev som befinner sig utomlands.

Iakttagelser och bedömning

Utifrån granskningen bedöms den nya anvisningen ha förtydligat de olika moment som ska genomföras inom skolpliktsbevakning. Ansvarsfördelning mellan den centrala förvaltningen och skolorna kan förtydligas ytterligare

Anvisningen minskar risken för att barn i skolpliktig ålder saknar skolplacering och därmed inte kan fullgöra sin skolplikt men ytterligare implementeringsarbete kvarstår för en heltäckande process.

Eftersom nämnden ansvarar för att säkerställa skolplikten för alla elever krävs fortsatta insatser för att säkra skolpliktsbevakning och uppföljning till huvudman

5. Risk för otillåten påverkan

Kontrollaktivitet enligt intern kontrollplan

Uppföljning av anmälningar av misstanke om otillåten påverkan för att följa hur väl rutinen implementerats

Uppföljning

Förvaltningen har tidigare tagit fram rutiner och arbetssätt för att anmäla och synliggöra misstankar om otillåten påverkan. Under 2020 genomfördes vissa informationsinsatser för ökad kunskap om vad otillåten påverkan är och hur personal som utsätts för det kan agera. Det finns en manual och ett underlag för att prata om otillåten påverkan. Under hösten 2021 ingick det underlaget för första gången som del av årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet som finns som stöd för chefer att genomföra vid APT.

Av de anmälningar som inkommit till förvaltningen via avsett IT-stöd är det ingen som motsvarar definitionen för otillåten påverkan. En orsak kan vara att IT-stödet är svårnavigerat. Sedan årsskiftet finns ett nytt system, IA, som väntas stödja uppföljningen på ett bättre sätt.

Bedömning

Bedömningen är att det system som tidigare har använts för anmälningar om otillåten påverkan inte stödjer förvaltningens uppföljning av förekomst av otillåten

påverkan. Det är ännu svårt att säga om det framtagna stödmaterialet har nyttjats. Bedömningen är därför att nämnd och förvaltning löpande behöver följa upp området samt arbete med kunskapshöjande insatser som del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det är även viktigt att frågan om otillåten påverkan finns levande i såväl myndighets- som inköpsprocesser.

5.7.2 Uppföljning av samlad riskbild 2021

Syftet med den samlade riskbilden är att ge en bild över verksamhetens mest väsentliga risker och planerade åtgärder för att minska risker utifrån grundskolenämndens ansvar. Uppföljningen av nämndens samlade riskbild i årsrapporten fokuserar på

- de riskområden som har krävt eller fortsatt kräver åtgärder
- riskområden där åtgärder inte har kunnat genomföras enligt plan

Riskområden som kräver fortsatta åtgärder

- *Risk för försenad leverans inom projekten Nytt administrativt IT-stöd i skolan och Digital informationsförvaltning*

I väntan på leveranser från leverantör har grundskoleförvaltningen arbetat med tillfälliga lösningar inom flera olika områden. På grund av utebliven leverans av e-tjänsten för externa enheter har stadens friskolor inte kunnat påbörja elevadministration i IST. Start av administration för fritidshem skulle enligt tidplan ske i november, men har blivit framskjuten till februari 2022 på grund av ofullständig leverans från leverantören. Flera centrala processer är beroende av det elevadministrativa systemet och nämnd och förvaltning bör därför följa utvecklingen noga under 2022 för att säkerställa tillräcklig kvalitet och intern kontroll.

- *Skolpliktsbevakning*

Övergång till nytt elevadministrativt system har inneburit att skolpliktsbevakningen inte kunnat genomföras utan omfattande databearbetning och manuell hantering. Till följd av det släpar förvaltningen med ordinarie skolpliktsbevakning och utredning. Nämnden behöver särskilt följa upp detta i enlighet med samlad riskbild för 2022.

Fortsatt implementering av framtagna rutiner för skolpliktsbevakning och skolpliktsutredning på lokal och central nivå samt efterföljande kontroller är nödvändiga åtgärder under 2022.

- *Skolplacering*

Skolplaceringsprocessen behöver fortsatt utvecklas och digitaliseras, främst avseende placering i grundsärskola och löpande placeringar.

- *Studiehandledning på elevs modersmål/starkaste skolspråk*

Från och med vårterminen 2021 sker en datainsamling som riktas till alla skolor som har nyanlända elever som kartlagts på Mottagningsenheten. I denna efterfrågas i vilken utsträckning eleverna fått studiehandledning. Efter genomgång och analys av materialet kan stöd riktas till identifierade skolor eller, vid behov, mer generella stödinsatser till stadens alla skolor.

Från och med vårterminen 2021 genomförs också regelbundet ett antal intervjuer med rektorer angående deras uppfattningar om studiehandledning, organisationen av densamma samt på vilka grunder rektorerna fattar beslut om studiehandledning. I datainsamlingen, som genomfördes maj 2021, framgick bland annat att ett antal skolor i Göteborgs Stad som mottagit nyanlända elever från Mottagningsenheten inte erbjöd dessa studiehandledning, trots rekommendationer. Även Stadsrevisionen och Skolinspektionen har granskat området och slutsatserna är samstämmiga med förvaltningens egen datainsamling.

Vidare saknas det gemensamma riktlinjer för när studiehandledning ska erbjudas och hur man arbetar med stödet. Under året har förvaltningen arbetat tillsammans med språkcentrum för att ta fram gemensamma riktlinjer för studiehandledning. Dessa förväntas bli klara under våren 2022. Förvaltningen och nämnd behöver ha fortsatt fokus på frågan för att säkerställa att genomförda rutiner och arbetssätt blir en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

- *Brister i korttidstillsyn fritidshem (LSS)*

Arbetet med att säkra dokumentation och avvikelshantering samt utarbeta ett ledningssystem för hur det systematiska kvalitetsarbetet för korttidstillsyn enligt LSS pågår i förvaltningen.

Riskområden där åtgärder inte har kunnat genomföras enligt plan

Bristande elevregistrering för resursfördelning, kapacitet och prognos

Korrekt elevregistrering är en förutsättning för en med verkligheten överensstämmande resursfördelning, kapacitet, budgetplanering och uppföljning. Övergången till IST har i viss utsträckning påverkat detta riskområde då elevadministrativt system med tillräcklig funktionalitet bör vara på plats då processen utvecklas och ansvar och roller tydliggörs.

Under året har en kontroll av elevregistreringar för grundsärskolan genomförts som resulterade i att ett antal felaktigheter identifierades. 26 elever saknade beslut om mottagande och 46 elever blev inskrivna i grundsärskola med kursplan innan beslut fattats. Korrigeringar i procapita/IST gjordes så fort felaktigheterna upptäcktes. Under höstterminen 2021 har de 26 elever som saknade beslut inlett utredning inför mottagande. För 16 elever har beslut om mottagande fattats, för 9 elever pågår utredningen fortfarande och en elev har flyttat till annan kommun.

5.7.3 Uppföljning av tidigare avvikelser

Uppföljning av effekter av covid -19

Grundskoleförvaltningen har påverkats av covid-19 under hela 2021. Det har varit en hög andel av elever och medarbetare som varit frånvarande på grund av restriktionerna om att vara hemma vid sjukdom, oavsett om insjuknande berott på covid-19 eller inte. Förvaltningen har upprätthållit verksamheten utifrån skollagen, men det har varit ett ansträngt läge. Framförallt har bemanningsläget varit hårt ansatt ute på skolenheterna.

Förvaltningsdirektören har efter sommaren fram till och med 14 december fattat 26

beslut om distansundervisning. Besluten har framförallt omfattat låg- och mellanstadiet och till viss del grundsärskola.

Under hösten 2021 har grundskoleförvaltningen samverkat med Västra Götalandsregionen avseende distributionen av testkit, så kallade gurgeltest, till elever som ingår i smittspårning på skolorna. Att förmedla information och gurgeltest till vårdnadshavare är en ansträngande uppgift för medarbetarna på skolorna. Skolorna har också hjälpt till med praktiska uppgifter när regionen vaccinerat elever från 12 år

De medarbetare som har arbetat hemifrån under våren kunde under hösten återgå till att arbeta mer på arbetsplatserna, men med möjlighet till fortsatt distansarbete.

Införande av nytt elevadministrativt system

Inför läsårsstart i augusti 2021 införde grundskoleförvaltningen ett nytt elevadministrativt system hos alla skolor och skolformer. Detta beskrivs även under uppföljning av den samlade riskbilden 2021. Införandet har drivits som ett projekt tillsammans med Intraservice och övriga skolförvaltningar. På grund av försenade leveranser från systemleverantör har viss funktionalitet saknats vilket har hanterats via tillfälliga lösningar. Detta har inom vissa processer medfört ökade kostnader och arbetsbelastning samt risk för handhavandefel vid manuell hantering och hantering i parallella system.

Den centrala skolpliktshanteringen är en av de processer som under hösten påverkades av övergång till nytt system.

5.8 Uppföljning av stadengemensamma planer och program

Under avsnitt 3 beskrivs en uppföljning och status av nämndens arbete utifrån program för full delaktighet. I följande avsnitt beskrivs även uppföljning kopplat till två andra planer samt en sammanfattning av förvaltningens barnbokslut som även finns som bilaga till årsrapporten.

För två år sedan antog kommunfullmäktige planerna för *Jämställdhet* och *Stärkta insatser i arbetet mot rasism*. Under hösten 2021 har en halvtidsuppföljning gjorts av respektive plan. Dessutom har alla nämnder fått i uppdrag att ta fram ett barnbokslut för 2021.

Uppföljningen skulle ge en bild av hur genomförandet av insatserna i planerna går och skulle också lyfta eventuella möjligheter och hinder för genomförandet, samt om jämställdhetsarbetet och arbetet mot rasism bidragit till några resultat. Den stadengemensamma uppföljningen kommer att redovisas för kommunstyrelsen under våren 2022 och utgöra ett underlag för att se om eventuella förstärkningar och justeringar behöver göras i de fortsatta planarbetena.

Uppföljning av Plan för jämställdhet

Jämställdhet är en del av skolans läroplan där det finns tydliga skrivningar kring normer och värden. Jämställdhet är även en del av skolornas planer mot diskriminering och kränkande behandling. Uppföljning kring jämställdhetsarbetet sker därför löpande i förvaltningen. Detta sker genom analyser av skolornas

kränkingsanmälningar samt skolornas Planer mot diskriminering och kränkande behandling. Skolinspektionen genomför regelbundet granskningar där arbetet kring jämställdhet ingår på olika sätt.

Många skolor förefaller vara i en fas av att skapa snarare än att bibehålla ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorerna kan dock urskilja framgångsfaktorer för att bedriva ett strategiskt jämställdhetsarbete. Dessa kan sammanfattas som att bedriva ett normkritiskt arbete för att medvetandegöra och utmana den invanda synen på traditionella könsmonster hos personal och elever, att involvera vårdnadshavare då könsmonster är en stark norm i samhället, liksom att använda kön som indikator vid uppföljningar och analyser inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

I en genomlysning av skolornas Planer mot diskriminering och kränkande behandling i februari 2021 såg förvaltningen en stor ökning av främjande och förebyggande åtgärder kopplat till jämställdhet, vilket med största sannolikhet har ett samband med att förvaltningen satt ljuset på dessa frågor. Dock saknar fortfarande en majoritet av skolorna riktade åtgärder i sina planer kopplat till detta område i sina planer.

Uppföljning av Stärkta insatser i arbetet mot rasism

Uppföljningen visar att planen delvis används inom grundskoleförvaltningen. Detta beror inte på att det saknas pågående åtgärder inom området, utan på att både skolor och förvaltning ser att arbetet mot rasism är en självklar del av skolans värdegrundsuppdrag.

Grundskoleförvaltningens arbete med värdegrundsuppdraget följs upp och analyseras inom det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet. Detta innebär att skolornas kränkingsanmälningar, samt innehållet i skolornas Planer mot diskriminering och kränkande behandling följs upp inom kvalitetsdialoger, delårsrapporter och kvalitetsrapport.

Ärenden där elever upplever att de blivit utsatta för kränkande behandling hanteras inom ett gemensamt digitalt system. Därigenom kan förvaltningen följa kränkingsanmälningar som misstänks ha koppling till etnicitet eller rasism. Genom dokumentation i detta system anmäls samtliga ärenden till huvudmannen, för utredning. Om kränkning i skollagens mening (i form av hot eller våld) konstateras vidtas åtgärder. Därefter följs åtgärderna upp för att säkerställa att kränkningarna upphör.

Efter en genomgång av kränkingsanmälningarna 2021 är etnisk tillhörighet den diskrimineringsgrund som är mest frekvent bland anmälningarna. I skolornas Planer mot diskriminering och kränkande behandling kan förvaltningen dock inte se en tydlig koppling till detta, vad gäller främjande och förebyggande åtgärder mot rasism. Detta är därför någonting grundskoleförvaltningen kommer att fortsätta följa upp, samt ytterligare lyfta och betona när planerna, i samarbete med skolorna, följs upp och skapas. Grundskoleförvaltningen kommer även som en åtgärd under våren 2021 ta fram ett metodmaterial som ger skolor ett tydligt stöd i arbetet för att motverka rasism. Materialet lanseras i juni 2022.

Arbetet på skolorna behöver bygga på kartläggningar samt analyser i vilka situationer eleverna upplever att det finns ökad risk för kränkningar kopplade till rasism. Under 2022 kommer grundskoleförvaltningen ta fram en gemensam trygghetsenkät som skolorna kan använda sig av. Denna kommer även specifikt lyfta diskrimineringsgrunderna för att skolorna ska få en tydligare bild kring hur otryggheten ser ut, bland annat kopplat till rasism. Skolan behöver även vara uppmärksam på nätet som är en arena där hot och kränkningar mellan elever förekommer. Även detta kommer att synliggöras i denna enkät.

Uppföljningen visar också att skolorna erbjuds ett aktivt och brett utbud av aktiviteter kopplade till arbetet mot rasism. Det finns en webstödsida med material och samlat stöd till skolor, vilket underlättar för lärare att hitta det stödmaterial som finns kopplat till arbetet mot rasism. Under det kommande året kommer de nya kursplanerna att träda i kraft och där stärks skrivningar om skolans ansvar för att förebygga och motverka olika former av intolerans, våld och förtryck.

Toleransprojektet bedrivs på fem skolor i förvaltningen. Projektet syftar till ökad tolerans bland ungdomar. Projektet kommer under 2022 följas nära och utvärderas.

Framöver är den fortsatta samverkan med Levande historia Göteborg en viktig del i arbetet mot rasism. I och med detta har en arbetsgrupp med deltagare från stadsledningskontoret och grundskoleförvaltningen formats. Gruppen kommer gemensamt titta på projekt som Levande historia Göteborg har på gång och bedöma användbarheten i skolan.

Barnbokslut

Alla nämnder i staden har fått i uppdrag att upprätta ett barnbokslut för 2021. Fokus ska vara de grundläggande rättigheterna i barnkonventionen, samt rättigheter där stadens organisation har stor rådighet.

Grundskoleförvaltningens verksamhet påverkar de flesta barn och elever i Göteborgs Stad, någon gång under deras uppväxt. Såväl strukturer, dagliga politiska och verksamhetsnära beslut, miljöer, undervisning, bemötande, elevhälsa, tillgång till kulturutövande och mycket mer är delar där grundskoleförvaltningen kan påverka uppväxtvillkor och utbildning.

Inför utformningen av skollagen tog lagstiftarna hänsyn till barnkonventionen och lagen har därmed en hög följsamhet till konventionen. Av förarbetena framgår att flera bestämmelser i skollagen infördes med grund i barnkonventionen.

Sammantaget har grundskoleförvaltningen alltså goda förutsättningar för att arbeta utifrån barnkonventionens artiklar. I Grundskoleförvaltningens barnbokslut beskrivs pågående och genomfört arbete utifrån fyra valda artiklar i barnkonventionen med stor relevans för nämndens arbete. Urvalet och beskrivningarna består av exempel från såväl nämnd, central förvaltning som skolor.

5.9 Säkerhetsarbete

Under året har strukturer och former för förvaltningens säkerhetsarbete förstärkt. Nedan beskrivs tre områden som har varit i fokus under året.

5.9.1 Systematiskt brandskyddsarbete

Under 2021 har förvaltningen tagit fram en information- och kommunikationsyta för det systematiska brandskyddsarbetet i syfte att samla material på ett och samma ställe. Informationsytan förenklar tillgång till informationsmaterial och ökar möjligheten till samverkan mellan skolor. Ytan skapar även förbättrade förutsättningar för säkerhetsenheten att stödja verksamheten inom alla delar i skolornas systematiska brandskyddsarbete.

Under 2021 har säkerhetsenheten finansierat utbildning av anläggningsskötare både för skolans egen personal och för vaktmästare. Sammanlagt har 122 anläggningsskötare genomfört utbildning i systematiskt brandskyddsarbete under 2021. Det låga antalet brandskyddsutbildade beror delvis på covid-19 och delvis på var brandskyddsutbildningen finansierats i organisationen. Förvaltningen bedömer för 2020 och 2021 att en sjättedel av det totala antalet som ska utbildas har genomfört brandskyddsutbildningen. I budget 2022 har avdelningen för ekonomi, lokalförsörjning och service beslutat att omdisponera budgeten vilket innebär att skolor inte behöver bekosta utbildningen själva. Förhoppningen är att förflyttningen av finansieringen ska bidra till att öka antalet brandskyddsutbildade under 2022.

5.9.2 Rutin för pågående dödligt våld

I grundskoleförvaltningens risk- och sårbarhetsanalys bedömdes konsekvenserna för en ändelse av pågående dödligt våld som omfattande och risken hamnade därmed högt på prioriteringslistan över vilka risker som behövde hanteras. Mot bakgrund av detta fick grundskolenämnden i uppdrag att i samverkan med utbildningsförvaltningen ta fram en beredskapsplan för pågående dödligt våld i skolmiljö. Planen skulle färdigställas och beslutas under 2021. Uppdraget finns även med som en prioriterad åtgärd i Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar 2021-2023.

Förvaltningen har utifrån ovan bakgrund arbetat fram en rutin för att förbereda verksamheten på att hantera händelser pågående dödligt våld och således försöka minska eventuella konsekvenser. Rutinen är uppbyggd kring de tre huvudkategorier; mental förberedelse innan händelse, checklistor för agerande i en akuta fasen och bearbetning av det som inträffat. Rutinen kommer att kommuniceras med samtliga enhetschefer under tidig vår 2022.

5.9.3 Säkerhetsskyddsanalys 2022

Inför varje år ska en säkerhetsskyddsanalys genomföras för att kartlägga förvaltningens hantering och åtgärder av säkerhetsskyddsklassad verksamhet eller information.

Inga nya delar av verksamheten har tillkommit under 2021 vilka påverkar säkerhetsskyddsklassningen. Säkerhetsskyddsanalys inför 2022 visar på att grundskoleförvaltningen inte hanterar någon information, bedriver verksamhet, eller har någon del av verksamheten, vilken faller inom ramen för säkerhetsskyddsklassning. Utifrån given bakgrund har förvaltningen reviderat den

tidigare säkerhetsskyddsanalysen inför 2022.

6 Redovisning av nämndens uppdrag

6.1 Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget (KF/KS kolumn)

6.1.1 Budgetuppdrag från KF:s budget 2021

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att implementera Skolenhetsutredningens principer.	2021-01-01 2021-12-31	Uppdraget kan förklaras som fullgjort. Grundskolenämnden gav förvaltningen samma uppdrag den 24 juni 2020. Uppdraget från nämnden förklarades fullgjort den 18 maj 2021 § 130.
▶ Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram ett omställningsstöd för medarbetare inom förvaltningen för att säkra kompetensförsörjning och ökad flexibilitet.	2021-01-01 2021-12-31	Inriktningen är att etablera ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete för förvaltningens elevassistenter för att säkra hållbart arbetsliv för elevassistenter och bidra till sänkt sjukfrånvaro.
— Ej påbörjad	Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett gemensamt skolval med de fristående skolorna.	2021-01-01 2021-12-31	Inför skolplacering 2021 har samordningen med merparten av de fristående huvudmännen förbättrats. De fristående skolorna är positivt inställda till att ha en gemensam kalender för skolplaceringsprocessen och utökat utbyte av information.
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram förslag på hur kapaciteten av skolplatser, inom alla skolformer, kan öka på kort sikt.	2021-01-01 2021-12-31	Paviljonger har levererats till Sannaskolan, Västerhedskolan samt Frejaskolan. Tillräcklig kapacitet har därmed uppnåtts för läsårsstart 2021/2022. Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
▶ Pågående	Grundskolenämnden ska genomföra en försöksverksamhet med screening av läsförståelse med hjälp av AI.	2021-01-01 2021-12-31	Utifrån uppdrag i om att screena elevers läsförståelse med hjälp av AI, startades under hösten 2021 en pilot med tio grundskolor. Nästa period av screening genomförs i april. Därefter

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
			kommer projektet att sammanställas i en utvärderingsrapport.
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att fortsätta arbeta med handlingsplaner för god ekonomisk hushållning gällande utbildningsområdena på kort, mellan och lång sikt.	2021-01-01 2021-12-31	Handlingsplan är framtagen 2020. Aktiviteter finns kopplat till samtliga tidsintervaller inom respektive område och är implementerat i ekonomienhetens processer. Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att sträva efter en så hög grundersättning som möjligt, i relation till strukturbeloppet.	2021-01-01 2021-12-31	Grundskolenämnden har genomfört en genomlysning av modellen och mindre justeringar har beslutats. Uppdraget bedöms vara slutfört i samband med nämndens beslut om budget 2022.
▶ Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden och Utbildningsnämnden samt Lokalnämnden att ta fram en samordnad process för planering, underhåll och upprustning av lokaler.	2021-01-01 2021-12-31	Arbetsgrupp är inrättad. Arbetet fortlöper och beräknas avslutas under kvartal 1 2022.
▶ Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för digital undervisning inom Kulturskolan.	2021-01-01 2021-12-31	Kontakt är tagen med Malmö och Stockholm som har projekt som syftar till att utveckla den digitala undervisningen i Kulturskolan. En förstudie i syfte att upphandla digitala system som skulle kunna användas i digital undervisning pågår.
▶ Pågående	Utbildningsnämnden och grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram en plan för att halvera andelen elever utan gymnasiebehörighet i skolor i utsatta områden till 2025. En del av utredningen ska belysa hur ett "tionde år" kan användas i staden.	2021-01-01 2021-12-31	Utkast till plan har arbetats fram. Tidigt under 2022 kommer planen förankras med nyckelpersoner ex nätverket för rektorer i skolor i socialt utsatta områden, samt Utbildningsförvaltningen. Planen formulerar insatser som genomförs.

6.1.2 Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en försöksverksamhet med lärarassistenter på ett antal skolor i Göteborgs Stad	2019-02-21 2020-12-31	I och med statsbidrag kring lärarassistenter införde grundskoleförvaltningen lärarassistenter på många skolor vid samma tillfälle. Nämnden har löpande informerats om hantering av statsbidrag. Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
✓ Avslutad	Alla stadens nämnder och bolagsstyrelser som har fordon får i uppdrag att utse en mobilitetsansvarig för sin verksamhet samt att tillse att den mobilitetsansvarige får adekvat utbildning via Göteborgs Stads Leasing AB.	2020-03-19 2020-12-31	Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
— Ej påbörjad	Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att införa verksamhetsspecifika klimatmål som en del i det ordinarie uppföljningssystemet senast 2020. Målen ska vara baserade på att vi globalt uppnår 1,5-gradersmålet.	2020-08-20 2020-12-31	Förvaltningen kommer att arbeta med frågan i samband med arbetet kring det stadengemensamma miljöledningssystemet. Det pågår planering för att säkra organisatoriskt ansvar och utveckling.
✓ Avslutad	Grundskolenämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden och lokalnämnden får i uppdrag att tillsammans öka graden av samnyttjande av stadens lokaler.	2021-05-20 2021-12-31	Uppdraget hanteras inom ramen för stadsledningskontorets uppdrag med genomförande och implementering av Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020-2026. Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
▶ Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet med metoden MVP eller annan likartad kunskapsbaserad våldsförebyggande metod på skolor som önskar delta i piloten.	2021-08-26 2021-12-31	Arbetet är igångsatt och i en uppstartsfas

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa att stadens alla chefer omfattas av ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete enligt arbetsmiljölagen.	2021-08-26 2021-12-31	Förvaltningen har upparbetade rutiner och systematik i arbetet. Följs upp i chefsenkäten. Arbetsmiljöfrågorna redovisas särskilt till nämnd i delårsrapport mars. Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
✓ Avslutad	Nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa att det finns skyddskommittéer som hanterar chefers arbetsmiljöfrågor.	2021-08-26 2021-12-31	FSG är tillika skyddskommitté för chefer. Arbetsmiljöfrågorna redovisas särskilt till nämnd i delårsrapport mars. Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
✓ Avslutad	Nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa att arbetsplatsträffar (APT) genomförs för samtliga chefer.	2021-08-26 2021-12-31	Förvaltningen har upparbetade rutiner och systematik i arbetet. Följs upp i chefsenkäten. Arbetsmiljöfrågorna redovisas särskilt till nämnd i delårsrapport mars. Nämnden bedömer att uppdraget är fullgjort.
— Ej påbörjad	Grundskolenämnden får i uppdrag att anpassa Angeredsgymnasiets systematiska arbete kring hedersrelaterat våld och förtryck inom sex- och samlevnadsundervisningen till högstadiet och implementera i grundskolor där det finns behov.	2021-11-25 2021-12-31	Planeras för att kunna samordnas med implementeringen av de nya kursplanerna inför hösten 2022. I kursplanerna kommer det nya och skarpare skrivningar kring sexualitet, samtycke och relationer.
— Ej påbörjad	Utbildningsnämnden, grundskolenämnden och förskolenämnden får i uppdrag att säkerställa att förvaltningarnas MR-team i större utsträckning arbetar i mer elevnära verksamhet i skolorna.	2021-11-25 2021-12-31	På grundskoleförvaltningen samordnas MR-frågor av enhet Hållbar utveckling. Arbetet är organiserat på det sätt som anses ge mest stöd till så många skolor som möjligt. Detta innebär att ge stöd till rektorer/lärare så att de kan arbeta med eleverna.
— Ej påbörjad	Alla stadens nämnder ges i uppdrag att göra samtliga av Göteborgs Stads	2021-11-25 2021-12-31	

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
	nämndhandlingar, undantaget sekretesshandlingar, presidiehandlingar samt interna arbetsmaterial, tillgängliga i appen Netpublicator när handlingarna är färdigställda enligt nämnden, för politiska sekreterare, kommunalråd i kommunstyrelsen samt gruppleddare i kommunfullmäktige i Göteborgs Stad.		
— Ej påbörjad	Stadens nämnder och styrelser får i uppdrag att under 2022 genomföra förbättringar på de områden som brister i linje med svaren i enkäten gällande bland annat cykelparkeringsmöjligheter för anställda.	2021-12-09 2022-12-31	
— Ej påbörjad	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd samt socialnämnd Sydväst, får i uppdrag att ta fram verksamhets-specifika anvisningar som konkretiserar tillämpning av Göteborgs Stads policy för måltider.	2021-12-09 2021-12-31	

6.1.3 Övrigt: Hemställan från kommunstyrelsen till nämnd

Status +	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
Pågående	Kommunstyrelsen hemställer till utbildningsnämnden, grundskolenämnden och socialnämnderna att i samverkan kraftsamla och genomföra riktade aktioner mot tvångsäktenskap, könsstympling och uppfostringsresor inför sommarlovet och andra längre ledigheter.	2021-05-05 2021-12-31	Förvaltningen genomför löpande arbete för att informera om stödmaterial samt uppmärksamma problematiken inför och efter lov. Det ingår i förvaltningens uppdrag att göra orosanmälningar samt genomföra löpande skolpliktsbevakning.
Ej påbörjad	Kommunstyrelsen hemställer åt grundskolenämnden och utbildningsnämnden att säkerställa att deras respektive nämnder har rutiner för att upptäcka särbegåvade elever samt att personalen har stöd, förutsättningar och kunskap att anpassa undervisningen för att möta och utmana dessa elever.	2021-10-27 2021-12-31	
Ej påbörjad	Kommunstyrelsen hemställer åt grundskolenämnden och utbildningsnämnden att i sitt arbete för att säkerställa att elever med särbegåvningar upptäcks och utmanas använda sig av det kunskapsunderlag som tagits fram av Center för skolutveckling.	2021-10-27 2021-12-31	